

Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda

egységes szerkezetbe foglalt

Pedagógiai Programja

Oktatási azonosító: 200426

A Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda

Gimnáziumi intézményegysége 2021. szeptemberétől kezdte meg tevékenységét, ezért szükségessé vált a pedagógiai program átnézése, kiegészítés.

A három intézményegység annyira eltérő:

- életkorban
- a nevelési célokban
- a tartalmi munkát illetően,

hogy egységes szerkezetben, de intézményegységenként készítettük el az egyes programokat.

A kötet tartalma:

Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda Óvodai Intézményegységének a
Pedagógiai Programja

Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda Gimnáziumi Intézményegységének a
Pedagógiai Programja

SZÉPSÉG-KULTÚRA GIMNÁZIUM, ÉS ÓVODA

ÓVODAI INTÉZMÉNYEGYSÉGÉNEK A PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette és jóváhagyta:
Dr. Molnárné Móricz Virág
intézményvezető

1. BEMUTATKOZÁS

Intézményünk egycsoportos óvodából áll, ami Győr családi házas övezetében található. Az óvoda mese-vers, drámajáték szerepét erősíti, valamint a kiemelt figyelmet kap a környezeti nevelés is, és az érzékenyítés is. Igyekszünk megteremteni a gyermek és családközpontú óvodát, minél több programba, eseménybe igyekszünk bevonni családokat. Célunk az alternatív programunk megvalósítása minden korosztály számára.

Az óvodában a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása a törvényben meghatározott fejlesztés megvalósításában figyelembe veszi az óvodai programokat, és ahol ez lehetséges adaptálja is.

Érzékenyítés:

Kiemelten kezeljük óvodánkban a szülők és gyermekek körében a másság, fogatékosság elfogadását, lokális integrációt alkalmazva, közös programokat szervezve az itt működő sajátos nevelési igényű gyermekekből álló csoporttal. Ezeken a programokon megismerhetik a gyermekek egymást, együtt játszhatnak, ünnepelhetnek.

2. BEVEZETŐ

PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- Nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozására az emberi jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartását az egyenlő hozzáférés biztosításával erősíti.
- A gyermekek, mint fejlődő személyiségek – szeretetteljes gondoskodás, különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő szerepet, bizonyos esetekben hátránycsökkentő szerepet játszik.
- Törekszünk arra, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas nevelésben.

Az érzelmeknek – a fejlődés lélektani tanulmányaink és a gyakorlati tapasztalataink alapján – rendkívüli jelentősége van az óvodás gyermek életében. Tudjuk, hogy ez a kor a nagyfokú emocionális ingerlékenység, érzelmi labilitás, polarizált érzelmek kora. Ezen életkori sajátosságokat olyan **szeretetteljes, szükséglet pedagógiával szeretnénk befolyásolni**, melyben a gyermek érzelme differenciálódhat, az érzelmi állapotának tartóssága növekedhet, a gyermek érzelmi labilitása csökkenhet, megszelídülhet a végleteket mutató érzelmi reagálása, fokozódhat az érzelmek feletti uralkodás képessége, kialakulhat a gyermek gazdag érzelmi skálája, és megerősödhetnek a magasabb rendű érzelmek.¹

A program hangsúlyt fektet a **tevékeny óvodai élet megteremtésére**, melyben hangsúlyt kapnak a művészeti értékek, hogy a kreatív gondolkodási irányt megerősítsék. A divergens, kreatív gondolkodás megerősítése utat nyit a képzelőerő, alkotóerő kibontakoztatásának.

Kiindulási pontok:

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthetik. Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy

¹¹ Kiss Tihamér: A kisgyermekek érzelmei. Bp. Tankönyvkiadó, 156-190p.

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre”

Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.²

Az egész napi óvodai életet még differenciáltabban, az egyéni szükségleteket, képességeket, az egyenlő hozzáférést elvét figyelembe véve szervezzük meg.

²²² Szuhányi Mária: Nevelés – individuálpaszichológia nézőpontból. Bp. Szuhányi Alapítvány, 1993.15-27.p.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. **Szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is egyedii személyiség és szociális lény egyszerre.** Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodában, kialakul az gyermeki tartása, önállósága és az ebből fakadó szabadsága. Kíváncsisága, érdeklődése képessé teszi az élmények befogadására, tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, inkluzív, **szeretetteljes** pedagógiára épül. Ennek megfelelően a személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, **az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.** Közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Törekszik az SNI, gyermekek befogadására, közösségen belüli fejlesztésére.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és a tárgyi környezet, segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciói. A nevelés első színtere a család. Az óvodás gyermekben megteremtődik a következő életszakaszba való átlépés pszichikus feltételei. Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki fejlesztése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A gyermekei szükségletek előtérbe helyezése mellett, nagy figyelmet fordítunk az óvoda iskola átmenet zökkenőmentességére.

4. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

Alapvető célok:

- 1. Az óvodások nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.*
- 2. Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése, hátrányok csökkentése. Az általános emberi értékek közvetítése.*
- 3. A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.*

A hároméves kötelező óvodába járás alatt az óvodai nevelés célja a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális képességeinek elősegítése.

Helyi célok:

A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

A zenei képességek fejlesztése, a zenei anyanyelv megteremtése.

A testi képességek, mozgáskultúra fejlesztése

Nevelési feladatok:

Az erkölcsi- közösségi érzelmek alakításának feladatai

Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.

Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység, A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.

A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejleszti a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességeinek fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.

A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segíti a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önértékelést és önértekelést. A gyermek képessé válik a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és a rosszat.

Az óvónő mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek.

Az esztétikai érzelmek alakításának feladatai

Az egyéni igényeket is figyelembevevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása.

Harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.

Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.

Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda minden-napjaiban a természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt.

A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény-befogadó képesség.

Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

A gyermekek legyenek képesek a tárgyi- emberi- természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

Az anyanyelvi és intellektuális érzelmek alakításának feladatai

Az intellektuális érzelmek megjelenése segíti az érdeklődés felkeltését, a gyermekek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb- tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.

A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejleszti a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, - **különös tekintettel a kreativitás alkotóképességének megerősítését.**

A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejleszti az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását. Az élménypedagógiára épülő ismeretnyújtás

igazodik az élethelyzetekhez, tevékenységekben cselekedtetni a gyermeket. ***A tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása szükséges.***

A meghitt beszélgetések erősítik a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését. Közvetlen környezete élményszerű beszéddel igyekszik növelni a gyermek beszédkedvét. Az anyanyelv fejlesztése helyes mintaadással, javítgatások elkerülésével – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet segítése a gyermekeket abban, hogy érzésüket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.

**PROGRAMUNK
RENDSZERÁBRÁJA**

NEVELÉS CÉLJA

NEVELÉS

NEVELÉS KERETEI

**EGÉSZSÉG
PROGRAM**

**ÉRZELMI ÉS
KÖZÖSSÉGI NEVELÉS
ÉS TÁRSAS
KAPCSOLATOK**

TEVÉKENYSÉG KERETEI

Hagyományőrzés,
népszokások

Tevékenységszervező formák

Játék, játékba integrált tanulás

Mese, vers, dramatikus játék

Ének, énekes játékok,

zenehallgatás

Rajz, mintázás, kézimunka

Mozgás, mozgásos játékok

A környezet tevékeny
megszereztetése, megismerése

Munkajellegű tevékenységek

Képesség fejlesztés

VÁLASZTHATÓ

**NYELVTANULÁS (NÉMET,
ANGOL)**

Zenére rajzolás

ÓVODA

KAPCSOLATRENDSZERE

Család, iskolák, közművelődési
intézmények, mesterek, alkotók

Fejlődés várható eredménye
óvodáskor végén

5. A NEVELÉS KERETE

Egészséges életmód alakítása, egészségprogram

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, az egészségmegőrzés és védelem, a testi, lelki és értelmi fejlődésük elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermekek gondozása, testi, szellemi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges esztétikus környezet megteremtése

A megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Környezetvédelem, a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítása

A gyermekek gondozása, testi – lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodai felvételi után készítünk a gyermekekről **anamnézist**. Ezzel elindítjuk az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi, szellemi szükségletinek feltárására helyezzük a hangsúlyt. A testi, szellemi szükségletek kielégítése megalapozza a gyermekek jó közérzetét, ami minden tevékenységéhez szükséges.

Megfelelő prevenció érdekében bevonjuk a megfelelő szakembereket (védőnő, gyermekorvos, gyógytornász, gyógypedagógus, logopédus, konduktor stb.)

A növekedés, a fejlődés üteme minden gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel pl. testsúly, testmagasság, szem, hajszín és méret, láb-kéz stb. **összehasonlító mérésekkel** segítjük az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását.

A gyermekek gondozásának feltétele az óvónő, dajka és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes **testközelség megléte**. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel, bizalomkeltő metajelzésekkel közeledik feléjük és tapintatot, elfogadást közvetít. Ilyen feltételek mellett megismerhetők a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától kezdve biztosítjuk a gyermekeknek. A befogadás ideje alatt minden gyermekkel, a **dajkák bevonásával** együtt végezzük a teendőket, hogy a gyermekek megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét.

A gyermekek a napi háromszori **étkezéssel** tápanyagszükségletük $\frac{3}{4}$ részét az óvodában kapják. Ezért figyelemmel kísérjük a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásai vannak. A szülők segítségével megismerjük ezeket, és kellő toleranciával kezeljük a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzük a gyermekeket, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakaszában ihassanak.

A **testápolás** a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. A gyermekek ápolása közben beszélgetünk a gyerekekkel, hogy a kívánságuk, kérésük alapján tudjunk segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védjük a gyermekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC – használatához megteremtjük az intim feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket.

Az időjárásnak megfelelő **öltözködés** védi a gyermeket. Következésképpen kérjük a szülőket, hogy többretekintően öltöztessék gyermekeiket. Fontos meggyőzni a szülőket a praktikus, ízléses öltözködés előnyéről. Türelmes, meggyőző munkával a szülők jó partnereinkké válhatnak.

A mindennapi **szabad mozgás** nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítjuk, hogy a gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg, szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését.

Nevelési gyakorlatunkban törekszünk arra, hogy olyan szokásokat alakítsunk ki a gyermekekben, melyek segítik a környezet védelmét, óvását. Az óvodába lépés pillanatától segítjük őket abban, hogy az energiák és a különböző anyagok felhasználásában a takarékosagra törekedjenek, ügyeljenek környezetük higiénijára, feleslegesen önmagukat, társaikat és környezetüket ne terheljék. Tevékenyen vegyenek részt közvetlen környezetük alakításában.

Az óvoda teljes területén tilos a dohányzás.

Pihenés:

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A nyugodt pihenés feltétele a csend, és a biztonság. Az elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatódalok dúdolása kondicionáló reflexként hat. Arra törekszünk, hogy minden alkalommal éljék át a gyermekek az altatódalok hatására kialakult szendergés állapotát. A gyermekeknek különböző az alvásigénye. Lehetővé tesszük, hogy egy órai nyugodt pihenés után az (5-6-7 éves) gyermekek csendes tevékenységet folytassanak.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve ápoljuk mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek. Ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

Három- négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. Feltétlen óvakodunk a gyermekek megszegényítéséről. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód, és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

A négy- öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a gyakori rövid **prevenációs, fejlesztő tornák**, a mozgásigény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, ha mindennap **edzési lehetőségük** van. Erre legtöbb lehetőséget a **szabadon tartózkodás** biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében **napi kocogó- futó lehetőségeket** szervezünk. A gyermekek meghatározott futópályán önmaguk döntik el, mennyit futnak. A felnőttekkel

együtt végzett rendszeres kocogások, futások ösztönzően hatnak rájuk, és fokozzák a szív jó vérrellátását, a rugalmasságot, állóképességét.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges az egészséges környezet megteremtése

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak, esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, egyedi praktikus megoldásokat tartalmaz, megfelelő alapot ad az óvodai nevelőmunkához. Az óvodába lépés kezdetétől a környezettudatos magatartásmintákat, szokásokat igyekszünk elsajátítani a gyermekekkel.

Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az **óvodaudvar**.

Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, cserje, ízlésesen kialakított gyermek virágoskert.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósítása érdekében esztétikusan, ízlésesen rendezzük be. A több funkciót betöltő **csoportszobát** alkalmassá tesszük a szabad játékra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele biztosítja a gyermekek jó közérzetét, s egyben jó mintát is ad. A természetes világítás felhasználása céljából az ablakot szabadon hagyjuk, csak olyan esztétikus kisméretű függönyt használunk, ami nem veszi el a természetes fényt. Tűző nap esetén biztosítjuk a sötétítő függönyöket, relaxákat. A többféle játéktevékenységhez elkülönített részeket alakítunk ki a csoportszobában. Így meghatározó az esztétikus, igazi mesebirodalom, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak, bábozásnak a színtere. Alkotó, rajz sarok, vagy rész, ahol a gyermekek nyugodtan rajzolhatnak, barkácsolhatnak, mintázhatnak, festhetnek, és mindent megtalálnak, ami a vizuális, téri alkotáshoz szükséges. Kialakítunk olyan helyet is, ahol minden eszköz együtt van a zenei készségfejlesztéshez. A természetsarok a mikro csoportos séták alkalmával talált „kincseknek” is helyet ad. A csoportterem színben, formában, alakiségben, méretarányok szerint, a díszítés anyagiségének tudatos összeválogatásával komponáljuk meg.

Az **öltözők** ízléses berendezése, világítása, fűtése, szellőzöttsége biztosít minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. A szülők részére jól látható helyen helyezkedik el egy esztétikus általános tájékoztató tábla, a gyermekek eredményességét közvetítő informáló tábla, valamint a negyedéves évszakprojektet bemutató részletes bemutató tábla, amelyen **piktogramokkal jelölik, hogy az adott héten mit tanulnak a gyermekek.**

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A fürdőszobai tevékenységek szokásait képi formában is megjelenítjük a szokások rögzítésének elősegítésére.

Az előtérben elhelyezett **ovi-galéria** a gyermekek szemmagasságában kiállított művészi alkotások – megfelelő megvilágításában- a műalkotásokkal történő állandó kapcsolat meglétét, a gyönyörködést, rácsodálkozást egyaránt szolgálják még a szülőknek is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan vizet töltenek a kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki- be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, magatartásukban megjelenik a környezettudatos magatartás alapja (nem szemetel, elzárja a csöpögő csapot, stb.)
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoport(ok)ban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó **iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben** vesznek részt. A Gyermekek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezi a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok, amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos táncos úton történő fejlesztését.

6. AZ ÉRZELMI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ÉS TÁRSAS KAPCSOLATOK

A közösségi és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakozása a közösségben belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával.

Feladataink:

Családias, érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, mely ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

A gyermek- gyermek, a felnőtt- gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

A Sajátos Nevelési Igényű gyermekekkel való foglalkozás

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, SNI-s, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése és fejlesztése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel – szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével végezzük ezt az Alapító Okiratunkban is szereplő feladatot.

***Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése
a befogadástól az óvodáskor végéig***

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátosságuk a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségében az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Családias légkörben a gyermekeknek kialakul az érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtése, cselekvésre, tevékenységre ösztönöz. Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák megerősítését.

A gyermekek szabadon mozoghatnak a csoportszobában, mosdóban. Ezzel is fokozható az otthonosság érzése.

Az otthonosság érzését segítjük elő azzal is, hogy az óvónő minden gyermeknek tároló helyet biztosít, ahová saját eszközeit, játékait, a mikro- csoportos tapasztalatgyűjtésen talált „értékeit” beteheti, önállóan gondolhatja, kezelheti.

A **befogadás** időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. A szülőkkel együtt megteremthetjük a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe való beilleszkedéshez. A szülő jelenléte a gyermeknek biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. A beszoktatásban mindkét óvónő részt vesz, és a dajkával együtt gondosan készítik elő ezt az időszakot. A gyermekek jelét úgy válogatjuk ki, hogy ahhoz mondókát, verset vagy gyermekdalt lehessen kapcsolni. Így még a kevésbé vonzó jel is kedvessé válik. Ez a gyermek első esztétikai élménye az óvodában!

Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a mindennapi tevékenységet, amit sok- sok érzelmi megerősítéssel, játékos módszerekkel gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Az 5-6-7 éves gyermekek segítenek a kiscsoportosok öltöztetésében, körül veszik őket gyengédséggel, szeretettel.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez **gazdag, tevékenykedő élet** szükséges. Közös tervezünk meg hagyományos rendezvényeinket. Az óvoda ünnepnapjaiban is a jelképek, az élménykövetítés és a személyesség jelenik meg. A gyermekeknek lehetősége van arra, hogy minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységeket választhassanak, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Sok tevékenységet szervezünk a kicsit és nagy óvodásaink együttműködésére.

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése

A gyermek pozitív kapcsolata csak akkor alakul ki, ha a gyermekek jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ugyanakkor modellértékű az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja is. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvónőnek is, aki irányítója, s egyben társa a gyermeknek, s a dajkának, aki tevékenyen kiveszi részét a gyermek gondozásában, szokás és normarendszer kialakításában. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt. A határokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

A nevelés akkor lesz jó, ha tudatosul bennünk, hogy az emberek különbözőek, így kell elfogadni őket.

Törekszünk arra, hogy a felnőtt-gyermek kapcsolatban a következő Adleri elvek jelenjenek meg:

- 1. Próbáljuk megérteni – elsősorban érzelmileg – a gyermeket.***
- 2. Parancsolás helyett igyekszünk kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)***
- 3. A gyermekek mágikus képzeletét bevonjuk a pozitív szociális kapcsolatok, szokások, kialakításába. (A csoport szeretett bábja ehhez kiváló lehetőséget biztosít.)***
- 4. Magyarázatainkban megjelenik a dolgok pozitív oldala.***
- 5. A gyermekek tevékenységéhez biztosítjuk a szabadságot, a határok pontos megjelölésével. Többszöri „határátlépésnél” konzekvenciákat vezetünk be.***
- 6. Kialakítjuk a közösségi élet szabályait. Bizonyos esetekben nevelési taktikát kell váltanunk, ha egymást követően eredménytelennek érezzük a befolyásolását.***
- 7. Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, formáljuk úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.***
- 8. Neveljük a gyermekek érzésvilágát a kialakult konfliktusok feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő figyelemmel, kivárással hallgatjuk meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.***

9. *Bátorítunk minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énkép kialakuljon. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor minél többször örülünk a legkisebb elmozdulásának, fejlődésének.*
10. *Figyelünk arra, hogy az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzzük.*
11. *A felnőtt-gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenik meg, a kívánság megnevezésével, az ok kiemelésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése, a kompromisszumkeresés. Mellőzzük a megbántást, hibáztatást, kritizálást, kioktatást, kiabálást, panaszkodást, prédikálást. (Biztosítjuk minden gyermeknek a személyes perceket, hogy a kapcsolatfelvevő képességüket megerősítsük. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzés elfogadása és megfogalmazása hangot kap.)*
12. *A gyermekek viselkedéskultúráját fejleszti a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észrevesz, és a sikertelenséget segít elviselni.*
13. *Tilalom helyett inkább választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt örömeivel jelezze dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat.*
14. *Felhasználjuk a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.*

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. Egymást is megkérlik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

- Ismerik saját képességüket, tudják érzéseiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, alkalmassá válnak az iskolába lépésre.

7. A PROGRAM NAPIRENDJE

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtésének. Ezért a családdal közösen alakítjuk ki a gyermekek napirendjét.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesül *a folyamatosság, a rugalmasság elve.*

Teljesítjük a gyermekeknek azt az alapvető igényét, hogy személyes kapcsolatot tudjanak felvenni velük, igyekszünk elegendő figyelmet szentelni minden gyermekre.

Párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével igazodunk a gyermek egyéni szükségleteihez.

A délutáni alvás időtartama a legkisebbeknek 2 óra, a nagyobbaknak 1,5 órára rövidül, majd a legnagyobbaknál az egy órás pihenés után megszűnhet.

A nagycsoportos korú gyermekek számára napi rendszerességgel, 45 perces időtartamban szervezünk játékos, élményalapú fejlesztő foglalkozást, amely az iskolára való felkészítés céljait szolgálja. A foglalkozások egyéni képességekhez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét és tanulási stílusát.

A foglalkozások fő célja:

- a feladattudat kialakítása, megerősítése,
- figyelem és emlékezet fejlesztése,
- logikus gondolkodás elősegítése,
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése,
- finommotorika, grafomotorika megalapozása.

A foglalkozások során a gyermekek sok mozgással, mesével, játékkal és tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik az önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük is. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődés üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

Napirend			
Időtartam	Tevékenység		
	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN		J
7:00-8:30	Személyes percek Szabad játék		Á
8:30-10:30	Játékba integrált egyéni és mikrocsoporthoz tartozó teendők, tevékenységek Testápolási teendők Tízórai Vers – mese – dramatikus játékok Rajz, mintázás, kézimunka Ének -zenei készségek fejlesztése		T É K
8:30-12:45	Fejlesztő csoportban Speciális fejlesztő tevékenység (logopédiai, gyógypedagógiai csoport) Mindennapos mozgás (csoportszoba, jó idő esetén udvaron)		
10:30-11:30	JÁTÉK A SZABADBAN Mikrocsoporthoz tartozó tapasztalatszerzések, séták		J Á
10:30-12:00	Énekes játékok az udvaron Edzés: kocogás, futás		T É K
11:30-12:30	Ebéd		
12:00-13:00	Testápolási teendők		
12:30-14:30	Pihenés, altatás mesével, altatódallal		
13:45-14:30	Iskolaelőkészítő foglalkozás nagycsoportosoknak		

Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda Gimnáziumi Intézményegységének Pedagógiai
Programja

14:30- 15:00	Testápolási tevékenységek Uzsonna		
15:00- 17:00	JÁTÉK CSOPORTSZOBÁBAN VAGY SZABADBAN Zenés, mozgásos percek Egyénenkénti részképesség-fejlesztés Tehetséggondozó műhelyek		J Á T É K

8. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE

Hagyományőrzés, népszokások

Ez a program a hagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvónők feladatának tekinti. Megteremtjük azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanattól a nevelés szerves részeként van jelen a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él népünk kulturális gyökere, s a mai gyerekek is megismerhetik a szépségét, értékét. Megismerjük a népszokások eredetét, azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Igyekszünk jártasságra szert tenni a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt megismerni. Feladatunknak tartjuk lakhelyünk szokásainak, hagyományainak megismerését, megőrzését, ez adja a szülőföldhöz való kötődés alapját.

Jeles napok
• a gyermekek ünnepei: születésnap, Mikulás • az évszakok, a természettel összefüggő ünnepek: Advent, Farsang, tavaszvárás, Húsvét, kerti-parti/ nyár- köszöntő • nemzeti ünnepek: március 15.

A néphagyományőrzés tartalmai

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be. A gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátzás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep a külsőségeivel együtt is vidám hangulatú, felszabadult együttjátzást biztosít.

9. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

9.1. JÁTÉK, MESE, ZENE, KÉPALKOTÁS

Játék, tevékenységekben megvalósuló tanulás

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a tevékenységekbe integrált tanulás.

Feladataink:

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével

A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékszituációkban

Tudatos, játékirányító tevékenység élményszerű játék kialakítása

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés – élmények)

Kreatív, alkotó légkört elsősorban olyan játék biztosításával érhetjük el, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközökkel jelentik meg azt, milyen helyet választanak és mennyi ideig tart a játékuk. A felnőttek ehhez teremtik meg a feltételeket. Az alkotó légkört tovább fokozza a kellő időben nyújtott segítség, megerősítés, ötlet.

A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

A kreatív légkör segíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Az óvónő őszinte játéka mély átérzésre serkenti a gyermeket. Az oldott légkör megteremtéséhez hozzájárul, ha minél gyakrabban használunk humoros

kifejezéseket, tréfás szavakat. Így a gyermek észreveszi a környezetben spontán megjelenő helyzetkomikumokat.

A különböző típusú **játékokhoz szükséges helyet** a gyermekek szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvónő segítségével alakítják ki.

A programban – jelentős szerepe miatt – kiemelkedik a különösen esztétikus és meghitt **mesesarok**, amely egyúttal a dramatizálás, bábozás helye. Itt kap helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek kincsesládája is.

Az intellektuális érzelmeket kiváltó tapasztalatszerzések során összegyűjtött tárgyak, termékek, növények, képek, a kincseket őrző sarokban kapnak helyet, amit a gyermekek alakítanak ki és rendeznek különböző szempontok alapján.

A **rajzolásnak, festésnek, korongozásnak, szövésnek, tárgykészítő népi játékoknak** legyen meg az állandó helye. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök mindegyik játékidőben álljanak a gyerekek rendelkezésére.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az időjárás függvényében segítjük az udvari szerepjátékok kibontakozását (pl. népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, színpadi játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével stb.)

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A **játékhoz szükséges időt** a részben folyamatos napirend, a tevékenységbe integrált tanulásfelfogás jól segíti. Ezáltal a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül több órán keresztül játszhatnak.

A **kreativitást kibontakoztató játékeszközök** olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. A játékhoz olyan eszközöket biztosítunk, melyek ízlésesek, praktikusak, alkotó készséget fejlesztik, színesek, jó minőségűek, egyszerű félkész játékok.

A kisebb gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, melyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek, amelyek ösztönzik a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajzolás) szükséges kellékek.

A nagyobb gyermekeknek bővítjük az eszközválasztékot, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban értelem- és képességfejlesztő játékokkal. Szabad játék és eszközválasztás lehetősége megteremti a nemek társadalmi

egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. A nemek esélyegyenlőségének megteremtésében. **Az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakoztatásában, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.**

A gyermekek a környezetükből szerzett **tapasztalatokkal, élményekkel** gazdagítják a játék tartalmát. Lehetővé tesszük, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékban is átélhessék.

A programban kiemelt szerepet kapnak a mikrocsoportos séták, erdei óvodai programok. Ezek fejlesztő hatása megmutatkozik a gyermekek tapasztalat-gazdagságában.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségnek alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik a manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a **gyakorló játék**. Ezért a gyermekeknek lehetőségük nyílik arra, hogy megismerjék az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, mert a véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHÁ” élmény sokféle felfedezési lehetőséget tartogat számukra. Ez az örömezés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Ezek a tevékenységek jól fejlesztik a szem- kéz koordinációt, kezesség- szemesség kialakulását, hatnak a laterális dominancia kialakulására.

Érdeklődéssel kísérjük a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt. Az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb-nagyobb tárgy, amelyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. Aktívan részt veszünk a játékban, szervezünk és vállalunk szerepeket, hogy a különböző szerepek megformálása minta legyen a közös cselekvésekhez.

A kicsik játékában teret kapnak a különböző szerepjátékok a fodrászos, ezek mindegyike egyszerű mozzanatokat jelenítik meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek szerepvállalását indirekt ódon segítjük, hogy a szimbólumok, a „mintha” helyzetek minél gyakrabban megjelenhessenek.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igai táptalaja a **dramatikus játéknak, bábozásnak**. A mesék megelevenítésében részt veszünk, modellt nyújtunk, egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben minél több kelléket

használunk a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés, önértékelés fokozása érdekében.

A bábozás először az óvónő előadásával jelenik meg az óvodában. A csoportoknak van egy kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ezt a bábót is a többi közé helyezzük, hogy a gyermekek játszhasznassanak vele, támogathassák, megszeretgethessék.

Törekszünk arra, hogy a gyermek a **konstrukciós játékban** minél gyakrabban élje át az „én készítettem” alkotás örömét, mely eredményezheti a sokféle formájú játékelemből kialakított forma-, szín- és térváriált gazdagságot.

A konstrukciós játékhoz kapcsolva megjelenik a **barkácsolás**, elsősorban az óvónő által barkácsolt kellékek készítésével, amit az óvónő a gyermek aktív bevonásával hoz létre.

Biztosítunk olyan nyugalmas, kissé elszeparált udvarrészt, ahol szabadon kezdeményezhetik az egyszerű szabályokhoz kötött népi játékokat, énekes játékokat, ügyességi játékokat. Felajánljuk a **szabályjátékot**, amit a gyermekek könnyen betarthatnak és szívesen, önállóan is kezdeményezhetnek.

A szülők és a gyermekek bevonásával is barkácsolunk különböző típusú bábokat, hogy együttes, cselekvő megjelenítésre ösztönözze őket.

A szerepjátékot és a dramatikus játékot a gyermekek kiegészíthetik építő, konstrukciós játékkal. Később bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozhatnak létre.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játéksituációkban

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszédek kialakítására. Az óvónő beszéde modellértékű a gyermekeknek, a szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelzések (mimika, gesztus), a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, hangerő, ritmus, dallam, szünet) megfigyelése tekintetében.

A hangszínnel, hangerővel bánni tudást leginkább a dramatikus játék segíti elő. Az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok mintát adnak az artikuláció, szókincs, kifejezőképesség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallás fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb.)

Játéksegítő, játékirányító módszerek alkalmazása

A játéksegítő módszerek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játék esetében vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében – ha szükség van rá – játékot kezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is támogató, engedő és elfogadó az óvónő.

Segítünk azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.

Beavatkozunk a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, nyugodt játékát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- **A gyermekek legyenek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.**
- **Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.**
- **Az ismert mesét többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák.**
- **Bonyolult építményeket képesek létrehozni.**
- **Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.**
- **Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.**
- **Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.**

Tevékenységben megvalósuló tanulás

Cél: a gyermekek képességeinek fejlesztése

E program szélesan értelmezi a tanulást. **A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek.** A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszokra épülő ismeretszerzését is magába foglalja.

Az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvónő a főszereplő, aki tetteivel a legerősebb hatást gyakorolja a gyermekekre. Később felerősödik a társak hatása is.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. A projekt módszer számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek. Személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakoztatásait.

A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak, úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek. A napirend egyetlen egy napon felborul, a szervezett mozgástevékenység miatt.

Javaslat a gyermekek heti rendjének elkészítéséhez

(3-6-7 éves korosztálynak egyaránt alkalmas, csak az időkerete változik)

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés, dramatikus játék, Ének- zene	Verselés, mesélés, dramatikus játék Rajz, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Verselés, mesélés, dramatikus játék Mozgás, mozgásos játékok
Udvari játékba integrált tanulás	Énekes játékok	A környezet megszerettetése, megismertetése	A környezet megszerettetése, megismertetése	A környezet megszerettetése, megismertetése	
Délutáni játékba integrált tanulás	Egyéni fejlesztések	Zenés, mozgásos percek, Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Zenés, mozgásos percek, Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések

A módszerek megválasztását a gyermek életkori sajátosságára, testi- lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az eljárásokat változtatva, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombináljuk, az előzetes tapasztalatokra építjük. A játékosság, a felfedeztetés, ráébresztés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemzés, rendszerezés egyre gyakrabban jelenik meg a tevékenységekben. Folyamatosan törekszünk módszertani kultúránk kiművelésére, a gyermekek egyéni képességrendszerének fejlesztésére.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért törekszünk arra, hogy mindegyik gyermek, mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerüljük a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki.

Alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést, a jutalmazás sokféle módszerét: (simogatást, megerősítő pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát,) szóbeli közlést egyénileg a csoport előtt, és a szülőknek egyaránt. A mikro- csoportos foglalkoztatási forma lehetőséget ad a gyermekek egyéni képességrendszerének fejlesztésére, az önkifejező törekvések kibontakoztatására.

Kerüljük a tárgyi jutalmak osztogatását.

A büntetést teljes mértékben elkerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. A tanulási szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

Törekszünk arra, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

Ének-zene, énekes játékok, tánc

A tevékenység célja: a közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. Igyekezünk a gyerekeket minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. Olyan zenei légkört teremtünk, ahol természetes elemmé válik a felnőttek, gyerekek felszabadult éneklése, hangszerjátéka.

Feladataink:

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

Óvónő modellértéke a hangszer használat elsajátításában (spontán utánzás és hallás után történik).

Alternatív programunk zenei funkciók szerint három részre bontotta a zenei nevelést:

1. Énekes játékok
 2. Zenei képességfejlesztő
 3. zenehallgatás
- mikrocsoportos játék

1. Énekes játék- közösséget igényel, ezért az 5-10 perces körjátékban minden gyermek részt vesz. Jó idő esetén, az udvaron szervezzük. Egy énekes játékot tervezünk, hogy a gyermekek jól kijátszhassák magukat.
2. Minden hétre megtervezzük a zenei képességfejlesztő játékot. A mikrocsoportos tevékenység közben egyszerre hat gyermekkel foglalkozik az óvónő. Amikor az egyiket befejezte, a következő hat gyermek vesz részt a fejlesztésben. Ez addig folytatódik, míg mindenki sorra kerül.
3. Sokféle zenehallgatásra adunk lehetőséget, ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermekeket.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, komponált gyermekdalokat ismernek meg. **A mondókák, énekes játékok zenei anyanyelvük művészi értékei.**

A **3-4 éves korú gyermekek** nagyon élvezik az **ölbeli játékokat**, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Van ezek között arc-, kéz-, ujj és lovagoltató játék is. A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsik egyszerű, 4-5 hangból álló olyan **énekes játékokat** tanulnak meg könnyedén, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A gyermekek mindössze egy-két **komponált gyermekdalt** tanulnak meg az ünnepek köszöntésére. A funkciósarokban mindig elérhetőek a ritmushangszerek, melyek gyakori alkalmazásával fejlődik egyenletes érzékük.

Az **5-6-7 éves gyermekeket** buzdítjuk „anyáskodó” szerepre, játszanak gyakrabban ölbeli játékot a kisebbekkel.

A döntés egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző élethelyzetben is alkalmazhatnak a gyerekek.

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot ismernek meg. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók.

Ezekon a játékokon keresztül ismerik meg közvetve a **zenei alapfogalmakat**. Próbálgatnak halkabban, hangosabban beszélni, mondókákat mondai és énekelni. Megfigyelik a csendet, a környezet hangjait, egymás hangját és a dallamjátszó hangszerek hangszínét.

Érzékeltetjük különböző játékos mozdulatokkal az **egyenletes lüktetést**. Az óvónő énekelgeti a gyermekek nevét, jelét, csalogatja őket énekelve közös játékba, tevékenységbe.

Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a **zenehallgatás** iránt, hogy a gyermekeiben fokozatosan kialakulhasson az áhítatos zenehallgatás. Minél több zenei élményt közvetítünk, elsősorban énekes előadásban, (zongora, furulya, gitár kiegészítésével).

Az **5-6-7 éves gyermek** megismerhet 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumot találunk ki, melyeket elhelyezünk a zenepolcon. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra és lehetőséget adnak a felidézésre, ismétlésre, az élmények felelevenítésére. A dalok hangkészletére általában a félhang nélküli ötfokúság a jellemző. Azokból a dalokból válogatunk, melyekben szünet, szinkópa, triola ritmusjelek is megtalálhatók.

Az óvónő a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak (lásd a táncház).

Sokszor játszunk zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgással megérezhessék a motívumok hosszát. Fejlesztjük a gyermekek alkotókészségét, megteremtjük annak a lehetőségét, hogy egy-egy zenei képességfejlesztő játékot többféleképpen lehessen megoldani. Formaérzék fejlesztését nem csak a gyermekdalokon keresztül végezzük el, hanem a klasszikus zene hallgatása nyomán is. Improvizatív mozgással fejezik ki a gyerekek egy-egy motívum kezdetét, végét. (Természetesen ezt csak jól ismert zenénél lehet alkalmazni).

Az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekeknek lehetősége nyílik arra, hogy metallofonon furulyán, játsz hassanak és próbálgassák a néhány hangból álló gyermekdalokat.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hangleadása, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megéreztetni a nyelv kifejezőerejét, szépségét.

Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.

Verselés, mesélés, dramatikus játék

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink:

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvónők feladata. A művek kiválasztásában érvényesül a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság és a tradicionális értékek továbbéltetése.

A legkisebbek **versanyagát** népi mondókákkal, rigmusokból és legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze. Olyan **meséket** választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Verstanuláskor a gyermek két vers közül választhat, így biztosítjuk a differenciálást.

Később a gyermekek meséi már lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus – realizisztikus mesék. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett

mondókázás anyagát. Szerepelnek a vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az óvodáskor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus-realisztikus meséken át épülnek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásait napokon keresztül izgatottan várják. A gyermekek versanyaga gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismernek olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. A nagyobbaknak olvasunk lírai műveket is, mert a gyermekek már megérik a költői képek érzelmét kifejező erejét. A kiválasztott versek, mesék erősítik a környezetet, **szülőföld megszerettetését**, a néphagyományőrzést, az évszakok szépségét.

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókához, **ölbeli játékokhoz** tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Az óvónő teremtsen minél több lehetőséget a **vidám rigmusok** korai megkedveltetésére. Sokszor ismételtetjük az **állathívogatókat**, **altatókat**, **kiolvasókat**, úgy, hogy ez ne keltse bennük a gyakorlás érzetét.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után élvezői lesznek a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvónők, a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek megismerik a **bábokat**. Bemutatunk párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jelentekeket.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek leporellókat, színes képeskönyveket lapozgatnak, s elhozzák otthonról kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak.

A vers, mese, **dramatikus játékok** illusztrálásához csak olyan kellékeket használunk, amelyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.

A nagyokkal együtt gyakran bábozunk, dramatizálunk a kisebbeknek.

A kiscsoportos gyermekek megismernek 10-12 mondókát és 10-14 új mesét egy nevelési év alatt, s ezeket minél többször ismételtetik.

A nagyobb gyermekekben már kialakul a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvónők meséit. A gyermekek arcán megjelenik a belefeledkező áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Az új versek kapcsolódnak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

A gyermekek pozitív személyiségeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját megerősítjük pl. egy közmondással, amit a szülőkkel is megbeszélünk, s jól látható helyen az öltözőben elhelyezzük. Így a szülőkkel is együtt tudnak gondolkodni az óvoda léleknevelő hatásán, az erkölcsi tulajdonságok alakításán. Az óvónő segítségével jelenítjük meg a mesét, a gyermekek élményeit. A gyermekek szeretnek bábjátékot rögtönözni, mesét kitalálni, elkezdett mesét saját fantáziájuk szerint befejezni. Ehhez minél több lehetőséget teremtünk.

A 4-5 éves gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismernek meg.

A nagycsoportos gyermekek körében is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, ritmusok ismételtetésére. A gyermekek nagyon élvezik a rímes találós kérdéseket, rímjátékokat. Így lehetőségük nyílik az ilyen típusú játékokra is.

A gyermekek ismételtetik az előző években tanult verseket. Az új versek (15-20) bemutatása mindenkor kapcsolódik a gyermekek élményeihez. Nem szavaltatjuk a gyermekeket kórusban. Kerüljük az éneklő hanglejtést. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

(Kivételt képeznek a ritmikus versek pl. Weöres Sándor: Galagonya)

A délutáni pihenés alatt **folytatásos mesét olvasunk.**

A gyermekek fantáziája gazdag. Lehetőséget adunk a gyermeknek arra, hogy a mesét önállóan befejezhesse, vagy új mesét találjon ki. A közösen kitalált mesét a „mi mesénk”-nek nevezzük el.

A gyermekek kifejezhetik a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal. A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keresünk olyan közmondásokat, amelyekkel meg tudja erősíteni az erkölcsi tulajdonságokat. A gyermekek szeretik rajzban is kifejezni vers- és meseélményeiket. Ezekből készítenek közösen albumot. Az auditív élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A nagyobb gyermekek 15-20 új mesét hallanak a nevelési év folyamán.

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodában. Közvetett módon, zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével, gyertyagyújtással csalogatjuk a gyermekeket a meseszobába (sarokba). Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdjük el a mesét, gyertyafénynél, vagy lámpagyújtás után. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a rákövetkező héten eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a furulyaszó, gyertya elfújása vagy az óvónő éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése, a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszközei a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermekek megfelelő artikulációja.

A népköltészeti alkotásokból a gyermekek sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, belső képek gazdagítása. A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladataink:

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó – alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az önkifejezés nyelvi eszközeinek fejlesztése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására törekszünk. Eszközök használatánál, alkalmazásánál igyekszünk rávezetni a gyermekeket a környezettudatos magatartásra. (eszközök használata, maradék anyagok felhasználása stb.)

Az alkotó-alakító tevékenységekhez az a megfelelő hely, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre.

A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tárolóhelyekre van szükség. A munkaasztalt úgy alakítjuk ki, hogy max. 6-8 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen, és közel legyenek a tárolóhelyek.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkört teremtünk, ahol a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, s az elrontott, sikertelen lépéseiket minden lelki feszültség nélkül javítják, vagy előről, kezdik.

A tevékenységhez biztosítjuk az elegendő időt is. A gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük tartja.

A gyermekeknek egyenként tanítjuk meg az eszközök biztonságos kezelését. Két felajánlott technika közül választhatnak. A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, anyagformázáshoz, szövés- fonáshoz, batikoláshoz, origamihoz, építéshez, a kézimunka egyéb fajtáihoz, a műalkotással való ismerkedéshez végig gondoljuk a feltételeket, s megteremtjük még a mindennapi szabad játékban is. A gyermekek a festéshez, agyagozáshoz köpenyt vagy kötényt használnak, hogy óvják a tiszta ruhájukat.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

Az óvodába kerülő **3-4 éveseknek** lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival.

A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré csoportosíthatók.

Megtervezzük a **képalakító tevékenységek** technikáját, eszközeit. A szándéktalan firka, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában nem tervezünk témajavaslatot. A gyermek az elkészült firkák után fogalmazza meg, hogy mit alkotott. A gyermekeknek később is lehetősége nyílik az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. Alkothatnak képeket festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, anyagba-homokba karcollással, nyomattal stb. Segítjük a gyermekek képalakító készségeinek megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendezésével.

Tetszés szerint vesznek részt a **plasztikai alakításban**. Ismerkednek az anyagok alakíthatóságával nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcollva stb. A gyermekeknek biztosítjuk a mindennapi agyagozást.

A legkisebb óvodások is ismerkednek az **építés** során a különböző tárgyak formáival, alakzataival. Olyan lehetőséget teremtünk, hogy szívesen beszéljenek alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak. Ezért a rajzos munkaterületen kialakítunk egy esztétikus polcot, képtároló lehetőséget, hogy sokáig tudjanak gyönyörködni alkotásaikba.

Az esztétikai élmények befogadásaként a gyermekek az óvodában évszakonként megrendezett ovi-galériával ismerkednek meg. Kis csoportokban többször módjukban áll megnézni, megcsodálni a kiállított alkotásokat. Ösztönözzük őket arra, hogy a kiállított alkotásokról nyilvánítsanak véleményt. Az óvoda ovi-galériája az 5-6-7 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető, beszélgető helye, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli hatásáról esik szó. A gyermekek kis csoportokban személyesen találkoznak a kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral vagy művésszel. Szeretnénk elérni, hogy büszkék legyenek óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket, nagyszüleiket is a látvány megtekintésére.

A **4-5 éves gyermekek** alkotó-alakító tevékenységét gazdagítjuk, bővítjük tovább. A gyermekeknél megjelenő szándékos **képalakító** tevékenységet segítjük élményeikhez kapcsolható témajavaslatokkal, s ezekhez legkifejezőbb legmutatósabb technika kapcsolatával. Megjelenik a gyermekek rajzában az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködnek a gazdag formákban, a

színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Ceruzát, krétát, filc- és rost írónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket használnak a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek nagyon szeretnek spárgából, fonalakból, textilből, termésekből képeket komponálni.

A **plasztikai munkák** során képesek a formák tagolására. Játékukhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készítenek. Különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket használnak a plasztikus formák létrehozásához.

Az **építés** során próbálkozunk a tér variálásával, az építés részletezésével. Ehhez pl. nagyobb méretű dobozokat, takarókat, térelválasztó elemeket, berendezési tárgyakat használnak a gyerekek.

A gyermeket aktivizáljuk az eszközök előkészítésére, tisztán tartására, elrakására.

Az **5-6-7 éves gyermekek** alkotó-együttműködési készséget figyelembe véve az segítjük a képi, a plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését.

A **képalakító alkotás** során a gyermekek alkotnak közös kompozíciót. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket pl. batik, kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkar, lenyomatok stb. alkalmazásával.

A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek alkalmaznak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, megjelenítik a formákat, színeket egyéni módon.

A gyermekek **plasztikai munkájában** is megjelenik a közös térbeli, többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék, élethelyzet stb.

Az óvoda „legidősebbjei körében” kialakítjuk az ajándékkészítés igényét. Biztatjuk őket, hogy az ünnepekre, a vendégek fogadására készítsenek ajándékot szüleik, vendégeik részére, de gondoljanak az óvoda legkisebbjeire és felnőttjeire is. Éljük át minél gyakrabban az ajándékozás örömét.

Segítjük a gyermeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében. Szülők segítségével gyűjtik az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. A gyermekek a megtervezői a környezetalakító, díszítő munkának. Bevonjuk a szülőket is az óvoda szépítésébe.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze pl.: búvóhelyeket, mobil színpadot, drámajátékhoz szükséges egyszerű díszleteket stb. A térbeli tapasztalat segíti az eredeti megoldások kivitelezését is.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek lehetőleg teljesen önállóan készítsenek elő, illetve gondozzanak minden anyagot, eszközt, amelyek az alkotó tevékenységhez szükségesek. Több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítjuk a gyermeknek.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékban egyénileg, párban, kis csoportokban megjelenő játékfajta. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az előkészített eszközt motiválják a gyermekeket az alkotó-alakító tevékenységre. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységben. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek megjelenítik személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia-és élményviláguk megmutatkozik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- **Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.**
- **A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket**
- **Örülnek egyéni és közös kompozícióiknak.**
- **Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.**
- **Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.**
- **Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.**
- **Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.**
- **Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.**

9.2. A MOZGÁS

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességeinek, valamint a személyiség akarati

tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Feladataink:

- *A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása*
- *A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségleteinek differenciált kielégítése érdekében*
- *Esztétikus mozgás-modell nyújtása*
- *Mozgás nyelvi kifejezőeszközeinek fejlesztése*
- *Lényeges a rendszeresség és az egyéni szükségletek szem előtt tartása*

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A zene, mozgás, fantáziajátékok komplexitásából épül fel a mozgás tevékenység. Inkluzív pedagógiánknek megfelelően mindenki számára hozzáférhetővé tesszük a tevékenységet, mely mozgásutánzáson alapul. A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük.

Az irányított mozgásos játékok során **3-4 éves gyermekek** nagymozgásának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Megismerkednek **futásgyakorlatokkal**, pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformákkal. Játszhassanak ugrásgyakorlatokat, pl. szökdeléseket, sorozatugrásokat, rövid nekifutásból fellépéseket majd leugrásokat.

Dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal, pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés- elkapás stb.

A mozgásos játékok teret adnak a **támaszgyakorlatok** gyakorlására, pl. csúszások, kúszások, mászások. A **talajtorna** eleme is megjelenik a játékokban, pl. gurulás a test hossztengelye körül. A gyermekek sok **egyensúlyozó játékot** játszhatnak. Többféle kéziszert használunk a különböző típusú mozgásos játékokhoz. Fontos, hogy a mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek, készítsük a gyermekeket elvárható erő kifejtésre. Rendszerint megmutatjuk a helyes mintát, és igényeljük a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.

A **4-5 éves gyermekek** természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerül a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban megjelennek a **futásgyakorlatok**, pl. fussanak három, négy akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással stb.

Ugrásgyakorlatokat szervezünk, pl. egy lábon, páros lábon, szökdelésekből, valamint felugrás két lábra, leugrás két lábra, játékos helyből- távolugró versenyt stb.

A **dobásgyakorlatok** során próbálhatják a célbadobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával harántterpeszállásból. A gyerekek gyakran játszanak labdagyakorlatokat, hogy tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a **támaszgyakorlatokat**, pl. csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken.

A **talajtorna** anyagként is jelenik meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata, „a csikórugdálózás”. Kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása.

A gyermekek **egyensúlyozó játékokat** játszanak 5cm széles vonalon, vízszintes és rézsútos szereken. Tervezünk lábboltozat erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat.

Az **5-6-7 éves gyermekek** mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit szívesen ismételnék játékos formában. Hangsúlyt kap ennél a korosztálynál a finommotorika fejlesztése és a szabályjátékok gyakorlati alkalmazása. Gyakran tervezünk kisebb testrészekkel végeztet mozgásokat. Használunk különböző kéziszerkeket, pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat és kendőket.

A különböző típusú **futógyakorlatokat** sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Megismerik a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást.

Ugrásgyakorlatokat végeznek. Szökdelnek páros és egy lábon haladással. Végeznek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

A gyermekek **dobásgyakorlatokat** játszanak. Dobnak egykezes, kétkezes, alsó- és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett is. A gyermekek nagyon kedvelik a **labdagyakorlatokat**. Vezetik a labdát járás, futás közben is. Sokat labdázunk párokan, kisebb csoportokban.

Végeznek **támaszgyakorlatokat**, pl. pók, rákjárás, talicskázással. Folyamatosan ismétljük a tanult talajtorna elemeket: guruló-átfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. Egyensúlyoznak padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk. Az irányított mozgásos játékokat mindháromkorosztálynak az óvónő heti egy alkalommal szervezi meg, különböző időkerettel. **A mindennapi testedzés: a kocogás, futás mindhárom korosztály végzi. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. Hetente legalább kétszer „Zenés, mozgásos percek”-t szervezünk, ahol a gyermekek korcsoportonként különböző időkeretben zenére mozoghatnak.** Az utánpótlás alapuló mozgás anyagát gimnasztikai elemekből építjük fel, pl. kartartások, testhelyzetek kar-, törzs-, térd- és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatokból. A szabadban tervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését. A rendszeres szabadban végzett mozgás nemcsak az egészséges életmód erősíti, de egyben szorosabbá teszi a gyermek és környezete közötti kapcsolatot.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- *A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.*
- *Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban*
- *Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.*
- *Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.*
- *Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.*
- *Tudnak helyben labdát vezetni.*
- *Célba dobni egykezes felsődobással.*
- *Az ugrásokat talajérésekor fékezni tudják.*
- *A gyermek attitűdje: szeressen mozogni, futni kocogni, élvezze a szabály és versenyjátékokat és jól viselje hogyha veszít és szívből drukkoljon társainak*

A környezet tevékeny megszerettetése

A tevékenység célja: a szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi-tárgyi világ értékei, a szülőföld szeretete iránt. A valóság megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Feladataink:

- *A 3-6-7 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében*
- *A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során*
- *A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése*
- *Önálló problémamegoldás és véleményalkotás fejlesztése*
- *Környezettudatos magatartás alakítása*

A 3-6-7 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében

A környezeti témákat 1-2-3 hetes projekteken belül dolgozzák ki a gyermekek. Valóságos problémával, feladattal szembesülnek, maguk dolgozzák ki részvételük tervét (differenciálás) és az útnak minden részletét. Valóságos élethelyzetekben szembesülnek a problémákkal, az így szerzett élmény hajtóereje a téma feldolgozásának. A szülők aktívan részt vesznek egy egy projekttema feldolgozásában.

A 3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével.

Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Gyűjtünk terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket. Meglátogatjuk a közelben lakó csoporttársaikat, beszélgetünk a család tagjairól. Megismerkedünk az óvoda utcájával, épületeivel, boltjaival, fodrászüzletével, az ott található intézményekkel, az utcában élő állatokkal, növényekkel. Beszélgetünk a környezet formáiról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőiről, a környezetvédelem és az értékek megőrzésének fontosságáról.

A téli időszakban lehetővé tesszük, hogy a gyermekek vadállatokról készült videofelvételeket (maximum 5-10 perceset) megnézhessek.

A **4-5 éves gyermekek** tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezzük meg. Törekszünk a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására.

A gyermekek az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás-változását megfigyelésük után jelzik az évszakokat bemutató jeltáblákon.

Gyönyörködünk az évszakok növényeiben. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között. Terméseket gyűjtünk, s azokat hasznosítjuk. Rügyeztetünk, magvakat csíráztatunk, hajtatunk. Albumot készítünk közösen az évszakokról gyűjtött képekből.

A gyermekekkel ellátogatunk az óvoda közvetlen környezetében lévő orvosi rendelőbe, szolgáltató üzletbe, intézményekbe. Megcsodáljuk a környezetükben található esztétikai alkotásokat. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Megismerkedünk a személy- és teherszállító járműveket.

Az óvoda környezetében élő háziállatokat, madarakat, bogarakat megismerik.

Az **5-6-7 éves gyermekek** ismerkednek az óvoda tágabb környezetével. Felfedezik az évszakok szépségét, a színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit.

A szülők bevonásával megszervezzük az állatok napját (október 4.), a víz világnapját (március 20.) és a föld napját (április 22.). A gyermekek folyamatosan magukba szívják a környezettudatos magatartás alapjait.

A gyermekek végezhetnek egyszerű kísérletet a növényekkel, állatokkal (pl. földi giliszta farm, katicabogár altatása), vízzel levegővel és a talajjal is.

A természet kincseit őrző sarokban a gyermekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, s amit lehet, hasznosítanak. Itt őrizhetik hazájukat elhagyni készülő családból származó társaik kultúrájából származó apró tárgyakat, jelzéseket. Az évszakokat bemutató tábla mellett terveznek napszak-bemutató táblát is, amit a gyermekek önállóan kezelnek.

Ellátogatunk a középületekbe: múzeumba, színházba, kiállító termekbe, építkezésekhez, bölcsődébe, óvodába, iskolába, vasútállomásra. Legyen sok ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről.

Meglátogatjuk környezetük háziállatait, megfigyeljük hol élnek. Összehasonlítjuk az ismert állatok környezetét, életmódját.

Videofelvételen keresztül bemutatjuk a vadon élő állatok környezetét, életmódját.

Lehetőségük van – érdeklődésük szerint – többször megtekinteni az állatokról szóló videofelvételeket.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

A mikro-csoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek – óvónő személyes beszélgetéseire. Minden gyermekre oda tudunk figyelni, minden kérdésre tudunk válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, felfedezést, az élményközpontú tanulást, a szándékok kifejezését, mint a kérdés, tudakozódás, üzenetközvetítés. Az önálló problémamegoldással fejlődik a gyermek döntési képessége, önértékelése, önmegvalósítása.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikro-csoportban történik, a közvetlen tapasztalat és élményszerző séták alkalmával.

A projekt élményszerző sétáit a délelőtti óvónő a hét három délelőttjén maximum 8-10 gyermekkel végzi, megfigyelteti a tervezett témát. Ezt akkor lehet megoldani, mikor megérkezik a délutáni óvónő (átfedési idő). A mikro-csoportos sétákban segít a dajka néni is.

Az élmények egyeztetésére az ebéd előtti öltözködés, a gyűjtemények közvetlen megtekintése és az évszaki albumok összeállítása ad lehetőséget. Évszakonként egy alkalommal erdei óvoda program megszervezésére is sor kerülhet a közeli Rába parton, Erzsébet ligetben stb.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- *Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.*
- *Tudják saját születési helyüket és idejüket.*
- *Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.*

Felismerik a napszakokat

- *A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatókat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.*
- *Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.*
- *Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.*
- *A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.*
- *Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.).*
- *Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük.*
- *Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.*
- *Élvezik és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videofelvételeket, fotókat.*

9.2. A GYERMEK MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGE

A tevékenység célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség-teljesítését.

Feladatunk:

- *A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.*
- *Pontos, érthető kommunikáció fejlesztése.*
- *Konkrét, reális értékelés, mely segíti a gyermek önértékelését.*

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása 3-6-7

Az óvodások munka jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben az óvónő segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Így fontos, hogy mindegyik munkafajtánál mintát adjunk az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Elfogadó

magatartással saját és mások elismerésére nevelünk. A cselekvő tapasztalás, az örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység segít abban, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

A **3-4 éves gyermekek** az óvónőt figyelve részt vesznek a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában követik a termések, falevelek elszállítását, a nagycsoportosok veteményezését, a növények locsolását, és közreműködnek az érett gyümölcsök összeszedésében stb.

A **4-5 éves gyermek** közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készség szinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.)

Megtervezzük az egyéni megbízások lehetőségeit pl. információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok, rendezvények előkészítése stb.).

Lehetőséget adunk növény- és állatgondozásra. A gyermekekkel együtt végezzük az élősarok gondozását, a szobanövények átültetését, a virágoskert megtervezését és ápolását, az óvodaudvar tisztántartását.

Segítségünkkel a gyermekeknek lehetősége van az akváriumot, terráriumot és a madáretetőt gondozni.

Az **5-6-7 éves óvodások** önállóan végzik a naposi munkát. Közös en eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően, minden a helyére tesznek. Fölseprrik a morzsákat, feltörörik az asztal környékét. Önállóan végezhetnek környezetszépítő munkát, játéktisztítást, mosást, szárítást, egyszerű javításokat, polcok lemosását, sütés nélküli édességek, vitaminsaláták készítését.

Rendszeresen segítenek a kicsik öltöztetésében, készítenek nekik meglepetéseket.

Úgy irányítjuk a növény- és állatgondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. Minden évszakban segítenek a járdák, utak tisztításában. A növények gondozását a magvetéstől a termések összegyűjtéséig együtt tervezzük és végezzük. A gyermek helyes önértékelését segíti a rajzos diagnosztika rendszer alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- *A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.*
- *Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.*

- ***Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.***
- ***Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.***
- ***Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.***

10. A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve segíti elő a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. A szülő tud legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

A család sajátosságait figyelembe véve – körültekintően szervezzük meg és szabályozzuk a szülőkkel együtt kialakított együttműködés formáit, mely a folyamatos információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit és a fejlődés eredményeit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, esztétikai nevelését, hogy az óvoda a választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái:

Formális	Informális
családlátogatás	napi kapcsolattartás
anyás beszoktatás- befogadás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon a gyermeke neveléséhez)	Csoportok előtti három részből álló információs tábla
Szülői értekezletek	
Fogadóórák – szülő nyomon követheti gyermeke fejlődéséről szóló személyiséglapokat – aláírásával igazolja.	Esetmegbeszélő találkozások – szakemberek bevonásával
„Az én napom” nyílt nap új értelmezésben	Szülők aktív részvétele a projekt témákban
véleményláda, kérdőívek	
közös ünnepek, alkotódélutánok, hangversenyek	

A szülői szervezet a szülők érdekegyeztető érdekvédelmi fóruma. A szülők fogadására erre alkalmas helyet biztosítunk, ahol zavartalanul beszélhetünk gyermeke fejlődéséről.

Az óvoda és a bölcsőde

Az óvoda közvetlen partnerei közé tartozik a bölcsőde is. A gyermekeket óvodába lépés előtt ezek az intézmények nevelhetik, ezért az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében alakítunk ki olyan tartalmi kapcsolatot, mely során egymás nevelőmunkáját megismerhetjük, segíthetjük.

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatcserék, továbbképzések, szülői értekezletek, a közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, értékelése, bölcsődések gyermeknapj köszöntése stb.

Az óvoda és az iskola

Többcélú intézményként működünk, így szoros, napi kapcsolatban állunk az iskolával. Gyakran szervezünk közös programokat, ahol a gyerekek ismerkedhetnek az iskolával. (Családi nap, adventi vásár, húsvéti ajándékkészítés nagycsoportosokkal, közös karácsonyi koncert, tornaterem heti használata stb.).

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről, értekezletek, munkaközösségi foglalkozások, továbbképzések, egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, közreműködés és a közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, értékelése.

Az óvoda és a művészeti iskolák, együttesek

E program szükségessé teszi, hogy kapcsolatot alakítsunk ki a környezetében működő zeneiskolával, művészeti együttesekkel, alkotókkal. Velük együttműködve tudjuk elérni, hogy a muzsika, az alkotások, a környezet esztétikai értékei megjelenhessenek az óvodában.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, együttműködési megállapodások megkötése, látogatások megbeszélések, egymás rendezvényein való részvétel.

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Az intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy az elősegítse a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldásait, s kizárjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékközvetítésével, tartalmával nem egyeztethetők össze.

A kapcsolattartás formái: látogatás, tájékoztatás, megbeszélések, értekezletek, rendezvényeken való részvétel.

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

- a fenntartóval,
- a pedagógiai szakmai szolgáltató cégekkel, intézményekkel,
- a nevelési tanácsadóval
- Logopédiai Szolgálattal
- a speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottsággal,
- az egészségügyi szakszolgálattal (védőnő, orvos),
- a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel.

11. SAJÁTOS FELADATAINK

Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekevédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. A nevelőtestület gyermekevédelmi munkáját az óvoda gyermekevédelmi felelőse segíti, összefogja, továbbítja a problémákat az óvodavezető felé, aki mindennek egyszemélyi felelőse. Célunk az esélyegyenlőséget növelő, hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd.

Egyes gyermekekre vonatkozóan megtervezzük az eljárásokat, értékeljük a tapasztalatokat, folyamatos családgondozást végzünk. Figyelemmel kísérjük a gyermekek ellátottságát, ápoltságát. Az óvónők a csoportnaplóban rögzítik a megfigyelteket, a fejlesztési lehetőségeket.

Gyermekevédelmi tevékenységünk pedagógiai eszközei:

- gyermekek folyamatos megfigyelése (főként a hátrányos helyzetre való tekintettel),
- szülőkkal való gyakori találkozás kezdeményezése, nyitott kommunikáció, problémafeltárás, meggyőzés. Segítségnyújtásban a családhoz illesztett megoldás kiválasztása.
- szükség esetén kapcsolatfelvétel Családsegítő központtal, gyermekejóléti intézettel, gyermekotthonnal.
- gyermekevédelmi szakember bevonásával szülői értekezlet tartása.

12. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE

Célja: a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása a gyermekközösségbe. Önmagához képest történő fejlesztés megvalósítása.

Feladataink:

- *Speciális sajátosságok, nevelési problémák feltárása, egyéni fejlesztési tervek kidolgozása, megfelelő szakemberek bevonása a agyermek nevelésébe,*
- *kölcsönös elfogadás rendszerének kidolgozása, egyenlő hozzáférés biztosítása,*
- *nevelői hatékonyság kimunkálása a társas kapcsolatok alakításában,*
- *szülők véleményének alakítása.*

A befogadóképesség főleg attól függ, hogy mennyire vagyunk alkalmasak a különbözőség elfogadására. Az integráció megsokszorozza a szociális kölcsönhatásokat, az egészség, mint érték felértékelődik. Az integrált nevelésen belül is szükségünk van a speciális nevelésre (gyógypedagógus, konduktor stb.). Fő feladatunk a prevenció a segítségnyújtás, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, **szeretetpótlás jellemző.**

Óvodánk pozitív szemlélete szerint el kell fogadnunk és fogadtatnunk, meg kell értenünk és értetnünk a **másságot**. Fontosnak tartjuk, hogy elfogadó, segítő és ösztönző környezetet teremtve lehetőséget adjuk a súlyos beszédhibás, részképeség-gyenge gyermekek **teljes értékű felnőtté** válásához. E szemlélet jegyében működik óvodánk sajátos nevelést igénylő gyermekek csoportja.

A megismerő funkciók és/vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő óvodáskorú gyermekek ellátása, korai fejlesztése, iskolai előkészítése, ennek megfelelően feladatunk a beszéd indítása és komplex terápiája. A gyermek sérülésspecifikus szakember általi ellátása a tanulás- és viselkedészavarok prevencióját tekintjük speciális feladatunknak.

Általános fejlesztési célunk az anyagukban megegyeznek az óvodánk által meghatározott témakörökkel, a különbség a módszerben van, ahol lassúbb ütemben, kisebb egységekben, cselekvésbe ágyazva, egyéni sajátosságokat figyelembe véve dolgozzuk fel. Fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros együttműködést, tanácsadást.

Célunk:

A fejlesztési lehetőségeket maximálisan kihasználva, a gyógypedagógiai módszerek komplex alkalmazásával, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve és a szülőkkal együttműködve tesszük alkalmassá gyermekeinket a sérülésének megfelelő az általános iskolai tanulásra.

Fejlesztésünk alapelvei

Olyan feltételrendszert biztosítunk, amely lehetővé teszi a speciális, egyénre szabott **multiszenzorális** fejlesztést, mely során a precepció minden területét fejlesztjük: a vizuális, az akusztikus, a taktikus és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket. A programunkban lényeges szempont, hogy a fejlesztésben követjük az idegrendszer onto- és filogenetikus fejlődését, amelynek értelmében a fejlődés az alacsonyabb szintektől halad a magasabb, végül a legmagasabb kérgi funkciók felé.

Magunkénak valljuk **Piaget** szemléletét, mely szerint az értelmi műveletek eredetét a gyerekek cselekvéseiben és a cselekvés közben szerzett tapasztalatban kell keresnünk.

Foglalkozási köreink

1. Mozgás- és kommunikáció fejlesztéséhez kapcsolódó foglalkozásaink:

Célunk, hogy az alábbi terápiákkal fejlesszük a gyermek mozgató funkcióit, valamint az észlelés és a mozgás térbeli integrációját. Ily módon teremtyük meg a beszédterápiához szükséges mozgásos készségek alapjait.

Gyakorlatsoraink:

- Nagymozgások – fejemelések, úszás, kúszás, mászás, fóká, gurulás, felülések, járás és változatai, állatutánzó ügetések, talicskázás, pók-rák és sok kisegítő gyakorlat (pl.: nyakizom-erősítők, lábboltozat-erősítők).
- Rugalmasság – ugrások, szökdelések páros lábon, egy lábon, akadályokkal stb., trampoline-ról.
- Felvezető vagy szoktató gyakorlatsor – mozgáskoordinációt megalapozó gyakorlatok, melyekkel a gyermekeket hozzászoktatjuk a két kéz és két láb együttes, jól koordinált működtetéséhez.
- Keresztcsatorna-gyakorlatok – mozgáskoordinációt fejlesztő nehéz gyakorlatsor. Előbb megszoktatjuk a gyermekkel az „ellenoldaliság”-ot (pl. két kézben váltott supinatio – pronatio), a „keresztzettség”-et (pl.: ellenoldali térd-könyök érintések állva, fekve, stb.). Ezután kidolgozzuk a

két kéz külön munkáját (pl.: egyik kéz simogat, másik ütöget, stb.) majd felépítjük a kéz és láb külön munkáját. Ezt követi a keresztezett ritmusos mozgás kialakítása (pl.: indiánjárás, stb.), majd a keresztezett ritmusos mozgások ugrással (pl.: lábterpesz-malomkörzés, stb.).

- Finommotorika kialakulását előkészítő gyakorlatsor – fejgyakorlatoktól haladunk a törzs és kéz felé, proximálistól haladunk distalis felé.
- Kézdominancia kifejlesztése, illetve begyakorlása – sok egymásra épülő gyakorlat, itt is érvényes a proximális-distalis fejlesztési irány. A finommotorikát a fejlődési sor végének tekintjük. Lábdominanciát is megerősítjük.
- Egyensúly, poszturális gyakorlatok – egyensúlyt fejlesztők, vesztibuláris ingerlés gyakorlatai, gördeszka, sokfajta hintáztatás
- Térben való mozgások, mozgásutánzások, térbeli tájékozódás
- Testséma, jobb-bal, ujjismeret, irányismeret, ritmusgyakorlatok, időbeli tájékozódás fejlesztése
- Konstruktív praxis, síkban-papíron való tájékozódás – p. térképrajzolás bejelöléssel, síkidomok utánrakása, stb.
- Hallásgyakorlatok
- Kiesztézis gyakorlása, emlékezetfejlesztés, alak – háttér fejlesztés
- Lazító- és légzőgyakorlatok

2. Anyanyelvi fejlesztéshez kapcsolódó foglalkozásaink:

Anyanyelv és környezetismeret foglalkozásokon az általános témaköröket csoportos foglalkozás keretén belül speciális módszerrel, kis lépésekben, minden érzékszerv egyidejű bevonásával valósítjuk meg. Megtanítjuk gyermekeinket megfigyelni, nagy hangsúlyt helyezünk a szókincs- és beszédértés, emlékezet és képzelet fejlesztésére. Az irodalmi alkotások feldolgozásánál mindig szemléltetünk (diafilm, bábozás, dramatizálás, rajz).

3. A vizuomotoros készség fejlesztéséhez kapcsolódó foglalkozásaink:

Grafomotoros fejlesztéssel célunk a dysgráfia megelőzése. Ennek érdekében ujjtormát, kézügyességet fejlesztő játékokat, fixációs, szem-kéz koordinációs gyakorlatokat, rajzkészség és vonalvezetést fejlesztő feladatokat végzünk.

Dyslexia prevenció során a Meixner módszert alkalmazzuk az olvasászavar megelőzésére. Célunk az olvasáskészség megalapozása, a játékos betűtanítás, olvasási készség kialakítása és olvasási kedv felkeltése. Az általunk használt módszer magában foglalja a mozgásfejlesztést, testséma, irányok, érzékelés, észlelés és beszéd-készség fejlesztését, olvasástanítást.

Dyscalculia prevencióval a számolászavart előzzük meg, konkrét cselekvéshez kapcsolt manipulálással alakítjuk ki a számfogalmat, matematikai készségeket (halmazalkotás, ellentétpárok, téri tájékozódás, sorszámnevek, mennyiségi összefüggések, stb.).

A speciális foglalkozások mellett gyermekeink részt vesznek **matematikai, ének-zene, ábrázolás és testnevelés** foglalkozásokon, melyek óvodánk nevelési programjai szerint zajlanak, azzal a módszerbeli különbséggel, hogy differenciáltan, egyéni sajátosságokat figyelembe véve, gyógypedagógiai módszereket használva fejlesztjük gyermekeinket.

4. A foglalkozás heti rendszeressége

Foglalkozásainkat csoportos, félcsoportos és egyéni formában végezzük. A csoportos foglalkozásban mindenki részt vesz, félcsoportos foglalkozáson azonos fejlettségű 3-4 gyermeket fejlesztünk. Mindenkit egyéni fejlesztésben is részesítünk naponta.

13. A PROGRAM ERŐFORRÁSAI

Személyi feltételek

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt az óvónő végzi. Személye kulcsfontosságú mint a nevelésben. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. Gyakran előfordulnak értékellentétek a szülők és az óvoda között. Ezért felvállaljuk a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védjük. Közvetítjük a művészetek tradicionális értékeit, igyekszünk esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Felvállaljuk az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is. A köznevelés közszolgálat, az óvodapedagógus közszolgálatot ellátó személy.

Programunk megvalósításához a személyi feltételek adottak.

A gyermekek fejlesztéséhez egyéni módszereket alkalmazunk, valamint egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson. Igényünk van az önművelésre, szaktudásunk fejlesztésére. Kihasználjuk a szakmai egyesület által nyújtott fejlődési lehetőségeket. Az óvónői párok képesek együtt tervezni, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. A gyermekek igényeit szem előtt tartva gyermekközpontú pedagógiát folytatunk.

Gondoskodunk a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességének felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról és az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztatjuk személyesen, illetve a csoportszobájuk közelében lévő tájékoztató táblákon keresztül.

Az óvónők a fejlesztő munkába bevonják a dajkákat az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A dajkák teljes partnerei az óvoda szépítésében, higiénijának megteremtésében, gyermekek gondozásában, szokások kialakításában stb.

Szakmai jogszabálysértésnek minősül, ha a nevelési időben nem óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel!

Tárgyi feltételek

Óvodánk jól szolgálja a biztonságos óvodai életet. Az udvar tágas, az árnyat adó fák biztosítják a gyermekek jó közérzetét. Az udvaron az ügyességet, és mozgásfejlesztő játékszereket az EU követelményeknek megfelelően. Mindent

megteszünk a programban is előírt külső és belső esztétikus, biztonságos környezet kialakítására. Feltétlen figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek számára hozzáférhető helyen álljanak az eszközök.

Helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek:

- Esztétikus meseszoba (kuckó), puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc báb stb.
- Hangszerek: furulya, gitár, hegedű, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi hangszerek, gyermekek – óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról. Mindkét óvoda rendelkezik zongorával.
- Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctollak, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, esztétikus eszköztároló lehetőségek, a rajzos csoportszoba részben a gyermeki munkáknak kialakított polc és egy táblaszerűség, melyre a gyermekek kitűzhetik a rajzaikat. Ezt nevezzük mini-galériának.
- Plasztikai munkához agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, korongozó.
- Esztétikus ovi-galéria, ahol maximum hét alkotás állítható ki évszakonként.
- Videokamera és/vagy fényképezőgép, video- és magnófelvételek lejátszási lehetőség: a gyermekek önmegismeréséhez, zenei élménykövetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az üvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovi-galéria eseményeinek rögzítéséhez, a felvételek többszöri megtekintéséhez.
- Esztétikus élősarok a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített egyes évszakokat tartalmazó albumaival, terráriummal vagy akváriummal.
- Az erdei óvodai programokhoz hátizsák, nagyítók, esőkabátok, kulacsok stb.
- az udvaron a zajtól védettebb részen egy pódium-szerű rész kialakítása, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyerekek.
- Kijelölt futópálya, ahol a gyermekek a napi kocogó-futó edzéseiket megtarthatják.

- Különböző kéziszerrek a zenés-mozgásos percekhez, pl.: labda babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, különböző színű kendők, zászlók, díszek beszerzése.
- Esztétikus tájékoztató táblák az évszak projekt bemutatásához, a program rendszerének ismertetéséhez, a bátorító nevelés 14 elvének ismertetéséhez, az általános tájékoztatáshoz, valamint a gyermekek eredményeinek bemutatásához.

14. LEGITIMÁCIÓ

A SZÉPSÉG-KULTÚRA Gimnázium és Óvoda Óvodai Intézményegységének a Pedagógiai Programját a nevelőtestület tagjaival 2025. július 23-án tartott nevelőtestületi értekezletükön Dr. Molnárné Móricz Virág intézményvezető ismertette és a nevelőtestület tagjai az abban foglaltakkal egyetértettek, az egyhangúan elfogadták.

Jelen Pedagógiai Programot 3 éven belül, illetve jogszabályváltozás esetén felülvizsgáljuk.

Az Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyta:

Győrött, 2025. július 23.

SZÉPSÉG-KULTÚRA
GIMNÁZIUM ÉS ÓVODA
E/2020/000178
9024 Győr, Csokonai út 23/b.
9025 Győr, Kossuth út. 148.
Adószám: 18017434-1-08
Dr. Molnárné Móricz Virág
igazgató

SZÉPSÉG-KULTÚRA GIMNÁZIUM ÉS ÓVODA

Gimnáziumi Intézményegységének a Pedagógiai Programja

2025.

Dr. Molnárné Móricz Virág
intézményvezető

1. BEVEZETŐ

„Bármit tanulsz, magadnak tanulsz.”

(Petronius)

Küldetésnyilatkozat

Intézményünk elsődleges feladata az általános műveltséget megalapozó érettségi vizsgára, valamint továbbtanulásra felkészítő nevelés- oktatás biztosítása, a munkába álláshoz és az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek nyújtása. Intézményünkbe jelentkező tanulókat versenyképes kínálattal várjuk, hogy képességüknek, érdeklődésüknek, személyiségüknek megfelelően tanulhassanak, valamint óvodai nevelés.

- A diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert és képesek legyenek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

2. NEVELÉSI PROGRAM

Az iskolai nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célrendszere, feladatai, eszközei és eljárásai

Nevelő-oktató munkánk alapelvei:

Nevelési célkitűzéseink megvalósítása, a tanulók személyiségfejlesztése, nevelési értékek közvetítése a személyes példamutatás, a meggyőzés elvén nyugszik.

Figyelembe kell azonban vennünk, hogy:

tanulóink felnőtt életkorúak (többségük fiatal felnőtt)

A fentiekből következően csak akkor és olyan mértékben sikerülhet kitűzött pedagógiai céljainkat elérni, ha – és amilyen mértékben – ehhez meg tudjuk nyerni a tanulókat.

Ezért tehát a tanulók önkéntes részvétele a pedagógiai folyamatokban a legfontosabb alapelvünk.

Tanáraink a legtöbbet óraadók, vagyis főfoglalkozásuk mellett dolgoznak nálunk – ahogyan kiegészítő tevékenységként dolgozhatnak máshol is, ha nem a mi iskolánkat választották volna. Ez a döntésük önkéntes csatlakozást jelent az iskola erőfeszítéseéhez.

Diákjaink is azért jöttek iskolánkba, mert további életpályájuk alakítása érdekében fontosnak és érdemesnek találták a mi képzéseinken részt venni. Ez a döntésük önkéntes csatlakozást jelent iskolánkhoz. Ha pedig valóban meg kívánják szerezni a megfelelő szakképesítést, akkor ehhez szorgalomra, kitartásra van szükség, amit az iskola el is vár tőlük.

Alapértékeink a fentiek tükrében:

- a **nyitottság**, vagyis lehetőség, a szervezett oktatásba való bekapcsolódásra, az iskola elérhetősége bárki számára a szociális hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő rétegek, egyének elérése;
- a **segítségnyújtás**, mely a nevelő magatartásának (és ennek következtében a tanulók egymás közti viselkedésének is) egyik fő attitűdje;

- a tanuló/hallgató életkortól, életútjától függően differenciáltan kap támogatást az eredményes konstruktív életvezetés megalapozásához és /vagy korrekciójához,
- a nevelőtestület elkötelezett, módszereiben és eszközeiben felkészül **az egész életen át tartó tanulás** igényének kialakítására;
- a **tanuló személyiségét** – mint az eredményes tanár-diák együttműködés alapfeltételét – **tiszteletben tartjuk**;
- a tanár-diák viszony meghatározó pedagógiai elve a kölcsönös érdekeken és előnyökön nyugvó **motiváló erő**,
- az **előzetes tudás, tapasztalat** figyelembe vétele a tanítási-tanulási folyamatban;
- a tanulók **életkori sajátosságainak, élettapasztalatának, élethelyzetének megfelelő tanulási-tanítási folyamat** szervezése

A célrendszer

Nevelésünk célja egy jobb, tökéletesebb nemzedék létrehozása. Tehát az alapvető nevelési cél: műveltséget adni, az embert a társadalom hasznos tagjává tenni.

Nevelő-oktató munkánk céljai: az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránti cselekvő elkötelezettségre nevelés, a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességek fejlesztése.

Ezáltal hozzájárulunk ahhoz, hogy tanulóink

- rendelkezzenek alkalmazásképes tudással, az élethosszig tartó tanulás képességével, a személyes boldoguláshoz szükséges kompetenciákkal;
- rendelkezzenek az önálló ismeretszerzés igényével és eszközeivel, alakuljon ki vágyuk a magasabb szakmai kultúra megszerzésére;
- tegyenek szert olyan használható tudásra, amellyel lehetőségük nyílik a továbbtanulásra, és amellyel képesek a fejlődő, állandóan változó világban való eligazodásra, illetve képességeiknek megfelelő pályaválasztásra, a munkaerőpiacra történő sikeres belépésre;
- a haza felelős polgárává váljanak, kifejlődjön bennük a hazafiság érzelmvilága;
- számára biztosítva legyen az egyenlő esély a társadalomba való eredményes beilleszkedéshez;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert;
- megtalálják helyüket a tágabb és szűkebb közösségekben: a családban, a társadalomban és a munka világában;
- törekedjenek tartalmas és tartós kapcsolatokra;

- megismerjék és megértsék a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaikra bízottak sorsáról, törekedjenek fenntartható fejlődésre;
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre.

Feladatok:

- alapvetően a nemzeti műveltség átadása,
- szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanult ismeretek, készségek gyakorlati alkalmazása, cselekvő attitűd kialakítása,
- a felnőttoktatásban a tanulástechnikák fejlesztése, mely a felnőttképzés sikerének alapja,
- hangsúlyos szerepet kap a tanulási-tanítási folyamatban a tanulásirányítás a személyre szabott tanulási stratégiák kidolgozása,
- az önálló ismeretszerzésre, felkészülésre,
- a folyamatosan mélyebb és átfogóbb egyéni feladatok elvégzésére való képesség kialakítása.

Emellett kiemelt feladat

- az önfegyelem, önismeret fejlesztése,
- konvertáló ismeretek nyújtása,
- az önfejlesztő aktivitás kialakítása, amely képessé teszi a tanulókat a munka világába való belépésre és sikeres továbbépítkezésre, a kudarcok kezelésére, továbbtanulásra.

Egyik legfőbb pedagógiai feladatunk, hogy – az EU-s elvárásoknak megfelelően – az ismeretek tudásán túl kiemelt hangsúlyt kapjon azok alkalmazása, a kulcskompetenciák és fejlesztési területek fejlesztése:

Kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció

- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Fejlesztési területek:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Önismeret, társas kultúra
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Eszközök – minden olyan tényező, amely valamely módon hat, formál, alakít a célszerűen megválasztott módszer alkalmazásában.

A céloknak leginkább megfelelő eszközünk a **differenciált tanítási-tanulási folyamat, tevékenység** biztosítása. A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárására épít, így lehetőséget ad esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;

- az iskolai tanítás-tanulás, különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros munkájában) alkalmazzuk az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit, a *differentiálást*;
- a *hátrányos helyzetű tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- támogatjuk a tehetségek felismerését és tehetségük kibontakoztatását;

Eljárások – a nevelési módszer(ek) konkrét alkalmazása intézményi körülmények között, nevelési céljainak elérése érdekében alkalmazott tevékenységek összessége.

Nevelő-oktató munkánk épít a tanulók együttműködési készségére és akaratára, középpontba helyezve a tanulók tudásának, képességének fejlesztését.

Konkrét eljárások

- hatékony tanuló-megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás
- inkluzív nevelés
- tanulói motiváció felkeltése és fenntartása
- tanórai differenciálás
- kooperatív tanulás
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
- projektmunka (egyéni és csoportos)
- prezentációs technikák alkalmazása
- tanulói (ön)értékelési formák alkalmazása

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a tanulók nevelése, oktatása, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a tanulói személyiség fejlődéséről, a tehetség kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, előzetes ismereteit, szociokulturális helyzetét.

A pedagógusok konkrét feladatai

A tanításra való alapos felkészülés, a **tanítás megtervezése, tantárgyi programok készítése**

A tanórák vezetése

Órai segédanyagok, taneszközök elkészítése, fejlesztése, alkalmazása

Pozitív osztálytermi légkör kialakítása

Motiválás, az érdeklődés felkeltése és fenntartása

Tanulásszervezés, a tér és idő hatékony menedzselése, az oktatás **módszereinek** kiválasztása, **alkalmazása**

A tanítás diákokhoz való adaptálása, az **egyéni különbségek figyelembevétele**

Az iskolai környezet alakítása

Fegyelmezés, konfliktushelyzetek megoldása

A tanulók munkájának ellenőrzése, **értékelése**, osztályozás

Írásbeli dolgozatok feladatának összeállítása, javítása

Vizsgáztatás

Tanártovábbképzésen való részvétel, folyamatos önképzés a szakjának megfelelő és pedagógiai-pszichológiai **szakirodalom** folyamatos nyomon követése

Kollegiális kapcsolatok ápolása, **nevelőtestületi üléseken**, esetmegbeszéléseken, műhelymunkákban, projekteken, teammunkában, vizsgálatokban való aktivitás

Osztályfőnöki feladatok ellátása

Tanulás tanítása, tanulás-módszertani segítség adása, az önálló tanulás technikájának kialakítása

Tankönyvek közti tájékozódás, **tankönyvek kiválasztása**

Internetes oktatást-nevelést segítő weblapok használata

Pedagógiai program, helyi tanterv készítésében való részvétel

Saját munkájának értékelése, önreflexió

Iskolai adminisztratív feladatok ellátása

A tanügyi jogi dokumentumok, törvények, minisztériumi rendeletek változásainak figyelemmel kísérése

Pályaorientáció, továbbtanulás elhelyezkedés segítése

Tehetséggondozás, tehetségdiagnosztika

Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnöki munkával az iskola pedagógusát az igazgató bízta meg meghatározott időre. A megbízás időtartama különböző lehet. A megbízás időtartamát osztályfőnöksége kezdetén tudatni kell a tanulókkal.

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan – az iskolai elvárásokhoz igazodó – értékrend kialakítása és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Az osztályfőnöki órákat az iskolában elfogadott tanterv szerint használja fel a pedagógiai és a nevelési kérdések megvitatására.

A tanév elején:

Az osztályfőnök

- ismerteti a tanév rendjét,
- tudatosítja a házirendet, és kifüggeszti azt a tanterem falára,
- kitölteti az adatlapokat,
- elkészíti az osztály tanulóinak telefonszámos, lakcímes névsorát (lehet diákigazolvány számmal és e-mail címmel együtt),
- ellenőrzi az osztályterem berendezését, a hiányok pótlására benyújtja igényét a vezetőséghez,

A tanév folyamán:

- rendszeresen vezeti a haladási naplót,
- rendszeresen igazolja a tanulók mulasztásait, késéseit, a házirendben foglaltak alapján.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A képzésnek és nevelésnek-oktatásnak változatlanul meghatározó feladata a személyiségfejlesztés, a személyiségvonások kifejtése, tudatosítása.

A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása jellemzi nevelő tevékenységünket.

A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai a tanulók önismeretének és pozitív énképének alakítása, a reális önértékelés fejlesztése élet közeli, helyzetekben, szituációkban.

A személyiségfejlesztés célja, a tanulók munkaerőpiacon való sikeres megjelenésének elérése.

Mint személyiség, a fiatalok legyenek önállóak, öntevékenyek, kreatívak, de tudjanak alkalmazkodni közvetlen környezetükhöz és a nagyobb közösségekhez is.

A tanulóknak alkalmassá kell válniuk a jelen és a jövő politikai, társadalmi, gazdasági jelenségeinek értésére és értelmezésére, az eseményekben, folyamatokban való aktív részvételre.

Feladatunk, hogy tanulóink ismerjék, értsék a természeti, a társadalmi, kulturális jelenségeket; tartsák értéknek a kultúra, és az élővilág változatosságának megőrzését.

Fontos, hogy a tanulók érezzék a tudás szerepét, hatalmát is. Ehhez igénybe kell venniük a médiarendszer eszközeit, az információs társadalomba való átmenet eszközszerét (Internet stb.). Tudjanak önállóan tanulni, új módszereket is felhasználni, önállóan tájékozódni az egyre kiterjedtebb eszközszerben.

A tárgyi ismeretek mellett rendelkezzenek megfelelő problémaérzékenységgel, törekedjenek életükben tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására.

A tanulói személyiség fejlesztésének célja az is, hogy a felnövekvő nemzedék képviselői a haza felelős polgára legyenek, legyenek képesek önálló tájékozódásra, felelős döntések meghozatalára, cselekvésre.

Különösen fontos a konfliktustűrő képesség fejlesztése, általában az ifjúság legyen toleráns.

A szilárd erkölcsi ítélőképesség érdekében az erkölcsi kategóriák, etikai normák konkrét értelmezése, elemzése szintén alapfeladatunk.

Személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek

A személyiség alakítása

Iskolánk tanulói fiatal felnőttek. Sok olyan személyi vonással rendelkeznek, amely segítheti őket az életben – ezeket célunk megerősíteni. A negatív előre nem mutató vonásokat igyekszünk gyengíteni, kompenzálni. A tiltás a követelés csak

a legszükségesebb (alap) esetekben járható út, az indirekt módszerek (rákérdezés, beszélgetés, segítség felajánlása, stb.) ebben az életkorban hasznosabbak.

Az osztályfőnöki órák, illetve a felajánlott konzultációk, esetleges tanórán kívüli személyes megkeresés lehetőségei közvetve ugyanezt a célt szolgálják. A nevelés összetett, állandó folyamatára a tanórákon és tanórákon kívül is sok lehetőség kínálkozik.

A tanulók megismerése

A tanulók személyiségének fejlesztése, a tanulók problémáinak megoldása csak a tanulók minél alaposabb megismerése alapján lehetséges. A tanórák nemcsak új ismeretek elsajátítására, készségek, képességek fejlesztésére alkalmasak, hanem interaktív jellegükénél fogva arra is, hogy a tanulók megnyilvánuljanak, kifejezzék nézeteiket, a gyakorlatban mutakozzanak meg a tanáraik, társaik előtt, vagyis megismerjük tulajdonságaikat, személyiség-jegyeiket.

Életkori sajátosságok

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos célok és feladatok csak a tanulók életkor pszichológiai leírásának ismeretéből származhatnak. Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden diák életkorának, fejlettségének megfelelő nevelést-oktatást kapjon.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladatok

A tanulók értelmi nevelése: Az iskola fontos feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák, képességek kialakítása, fejlesztése. Ez kiegészül tágabb értelemben az egész személyiség fejlesztésével.

Elengedhetetlen a különböző szaktárgyi témák iránti érdeklődés felkeltése, a tanulás tanítása. A nevelés részeként szükséges az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, az önálló ismeretszerzés technikájának elsajátíttatása. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése: Az iskola az élő és élettelen környezet jelenségeire, szűkebb és tágabb közösségeinkre és az emberi személyiségre irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására törekszik. A cél annak elérése, hogy a tanulók megfelelően tudják kezelni

érzelmeiket, legyenek erre stratégiáik, technikáik. Tolerálják a másságot, tartsák tisztelőben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk. Fejleszteni szükséges az empátiát, a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

A tanulók akarati nevelése: a nevelési folyamatban fontos feladat a kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása. Tudatosuljon a tanulóknál, hogy eredményt csak kitartó munkával lehet elérni. Reális énképen alapuló önértékelésre, önkontrollra van szükségük. Fontos a tanulóknál az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése.

A tanulók erkölcsi nevelése: A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudat elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése fontos feladatunk a személyiségfejlesztésben. Fel kell készíteni az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra a tanulókat, segíteni kell választ találni erkölcsi és életvezetési problémáikra. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, a tanárok példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet.

A tanulók nemzeti öntudatra nevelése: Nevelésünk fontos területe a haza, a lakóhely múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti kultúra és a hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése alapvető fontosságú. A nemzeti nevelés szerves része a hazaszeretet érzésének kialakítása. Mindez legtöbbször közös ünnepélyeinken, egyes tantárgyi tartalmakon keresztül érvényesül a tanításai-tanulási folyamatban.

A tanulók aktív állampolgári léte, demokráciára nevelése: Az aktív állampolgárrá nevelés alapja az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A nevelés folyamatában fontos az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és a problémák iránt. Fejleszteni kell a tanulók igényét a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A tanulók önismeretének és a társas kultúrájának fejlesztése: Az önismeret a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, meglévő önképének erősítését, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A tanulók családi életre nevelése: A családnak kiemelkedő jelentősége van a fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelésben a harmonikus családi minták közvetítése. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését pedagógiai munkánkba. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

A másokért való felelősségvállalás, önkéntesség fejlesztése: A nevelőtestület ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ezért intézményünk célja, hogy kialakítsa, ill. továbbfejlessze a fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményeken keresztül, szűkebb közösségek segítségével kell kifejleszteni a tanulóknak a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

A fenntarthatóság, környezettudatosság szemléletének fejlesztése a tanulónál: A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Nevelésünk célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Fel kell készíteni tanulóinkat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A tanulók médiatudatosságra nevelése: A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékeny beállítódás kialakítása felkészít a médiától befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megismerésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása: A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és

útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel, az önálló tanulási technikák elsajátításával kapcsolatban.

Tanulási motívumok fejlesztése

- *A megismerési vágy felkeltése*, a megismerési vágy alapját jelentő öröklött természetes kíváncsiság táplálása a feladatunk. Ez az öröklött motivációs alapja például az analízisnek, a szintézisnek, a rendszerezésnek. Ennek érdekében az iskola változatos, gazdag fejlesztő programot kínál, hogy minden tanuló megtalálja az érdeklődésének megfelelő tantárgyat, tevékenységet, foglalkozást. Az érdeklődés pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítést szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a feladat.
- *A felfedezési vágy felkeltésére* alkalmas a felfedeztető tanulás, a problémamegoldó tevékenység intenzív, élményt nyújtó folyamata. Ez a folyamat az önálló értelmezések, alternatív megoldások megtalálását segíti, fejleszti a kreatív gondolkodást.
- *Az alkotás szeretetének fejlesztése* biztosítja a tanulók tényleges tevékenységének végzéséhez a motivációt, az önfeledtség élményét. Bizonyos témák/témakörök feldolgozását segítheti, ezáltal fejlesztve a tanulók önismeretét, társismeretét is. Célszerű úgy alakítani a tanítás-tanulás folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok.
- A nevelés, az oktatás, az iskola alapfunkciójából eredően teljesítményorientált tevékenység. Ezért a tanulóknak ki kell alakítani a szélsőségmentes, optimális teljesítményvágyat. Ezt előmozdítja, ha az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, segít a tanulók reális önképen alapuló öntértékelésének kialakításában.
- A tanulás értelmének megmutatása is feladatunk. Tapasztalnia kell a tanulónak, hogy a tanulásnak, a tudás megszerzésének, a készségek, képességek kialakításának, fejlesztésének gyakorlati értéke van; a továbbtanulási szándék, az önfejlesztés igényének kialakítása is tanulási motívumként működhet.

Kompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmának átalakulása tette szükségessé a kompetenciák fogalmának bevezetését. Azokat a képességeket, készségeket kell az iskolának kialakítania, fejleszteni, amelyek a tudás alapú társadalomban való boldoguláshoz szükségesek.

Értelmi képességek fejlesztése

A *megismerés* teljes folyamata az információk célirányos megszerzésével indul, de több, a megismerést lehetővé tevő különböző képesség vehető számba. Ilyen a megfigyelés, az értelmezés, az indoklás, a bizonyítás, az értékelés. A megismerés során a kísérletezés, az elemzés, az érvelés képességének fejlesztésében is van felelőssége az iskolának.

A *kognitív kommunikáció* alapvető funkciója a kivitelező tevékenység és a megismerés, a gondolkodás, a tanulás szolgálata. Az ábraolvasás és az ábrázolás képességének fejlesztése valamennyi tantárgy feladata. Az értelmező nyelvhasználat fejlesztésének legfontosabb eszköze értő olvasás, szövegfeldolgozás, a szövegalkotás, melyekre a szaktárgyak keretein belül kiemelt figyelmet fordítunk.

A *gondolkodás* bonyolult képességrendszer. A legfontosabbnak ítélt gondolkodási képességek a viszonyítás, az általánosítás és osztályozás, valamint a problémamegoldás. Minden tantárgynak és tanórán kívüli tevékenységnek van feladata, felelőssége abban, hogy a tantárgynak megfelelő tartalmakkal gyakorolják a tanulók a különböző gondolkodási műveleteket: a több szempontú viszonyítást, a szelektálást, a keresést, a problémamegoldást, a kritikus gondolkodást stb.

A tanulási képességek fejlesztése is a kognitív képességek fejlesztésével, a tanulási módok optimalizálásával valósulhat meg.

Szociális képességek fejlesztése

A pozitív szociális értékrend alapja a proszocialitás (a másik fél érdekeit figyelembe vevő, az önérdek és a másik fél érdekeinek kölcsönös, arányos érvényesülését szolgáló, szükség szerint a másik felet segítő magatartás), magja a másik ember, a másik csoport, a másik társadalom, az emberi faj létérdekeit figyelembe vevő, szükség szerint szolgáló, segítő magatartás, cselekvés.

Az iskola a tevékenységek és feladatok társas, csoportos helyzetbe hozásával segíti a szociális kommunikáció erősödését.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés, személyes fejlesztés

Az embernek önmagával harmóniában kell élnie. Ennek feltétele hogy testileg-lelkileg egészséges legyen; meg tudja őrizni, helyre tudja állítani jó közérzetét; stabilizálni, védeni tudja önmagát; optimális legyen személyiségének működése, fejlődése. E funkció, e célok eredményes, hatékony szolgálata azt feltételezi, hogy képes lesz a személyes érdekeket szolgáló döntéseket meghozni, és azokat végrehajtani, megvalósítani.

A perszonális nevelés végső célja: az önfejlesztő személyiség, az önfejlesztésre nevelés. Ez magában foglalja az önállóságra nevelést, az egyéniségfejlesztést és az én, a személyes tudat kialakulásának, fejlődésének segítségét. Az iskolai nevelés végcélja, hogy az önállóság növekedésével az önfejlesztő személyiséggé válást elősegítse.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók:

- sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók
- kiemelten tehetséges tanulók.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Iskolánk az egészségügyi alkalmasság feltételein belül az SNI tanulók integrált fejlesztését vállalja.

Az SNI tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

A tanulók oktatása intézményünk helyi tantervében meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok mentén történik.

Célunk:

- az SNI tanulók esetében biztosítsuk a fejlesztést a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedés érdekében.
- a tanulók önmagához mért fejlődését, a többi tanulóval való együtt haladását lehetővé tesszük

Intézményünk feladatai:

- a fejlesztés követelményeivel igazodjunk a tanuló fejlődésének lehetséges üteméhez,
- a tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolánk a pedagógiai program és helyi tanterv kialakításakor figyelembe veszi.

Az SNI tanuló fejlesztését meghatározó iskolai dokumentumok:

- az intézményi pedagógiai program
- a helyi tanterv
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási program
- az egyéni fejlesztési terv

Az SNI tanulók nevelése érdekében biztosítjuk:

- az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység során a tanárok/gyógypedagógus együttműködését rendszeressé tesszük
- iskolánk törekszik a befogadás és elfogadás pedagógusi attitűdjének kialakítására
- a szakértői vélemény iránymutatása alapján értékeljük és minősítjük a tanulókat.
- biztosítjuk az SNI tanulók fejlesztéséhez előírt speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök beszerzését
- iskolánk pedagógusait, valamennyi dolgozóját felkészítjük az SNI tanulók fogadására

Elvárások a pedagógusokkal szemben:

- a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési tervet figyelembe véve tervezi a tanuló tanórai tevékenységét, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat segítő pedagógiai tevékenység

A magatartászavar szocializációs zavar, amelyre jellemző a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szerepviselések zavara, a szociális tanulás gyengesége, önszabályozási nehézségek.

Az önkontroll tanulás színtere lehet minden tanítási óra és tanórán kívüli foglalkozás, az iskolában vagy azon kívüli társas együttlétek. Meghatározó

szerepet játszik a szociális minősítés jellege is. Az önkontroll fejlődésének kedvez, ha a hibás viselkedés indoklásával gondolkodásra készítjük a tanulókat.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésére komoly segítséget jelenthet külső szakértők: orvosok, iskolapszichológus közreműködése is.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi joga és annak gyakorlása

Felnőtt korú tanulókról lévén szó, iskolánk a szülőknek biztosított jogokat a tanulókra érti. Ez alapján a következő jogok gyakorlását biztosítja:

- A tanulmányi előmenetelről való folyamatos tájékoztatás
- A pedagógiai program nyilvánosságának biztosítása
- Tanév elején tájékoztatás a képzéshez szükséges könyvekről, megvásárolhatóságukról, kölcsönözhetőségükről
- Tájékoztatás a tanulót megillető jogokról és köteleességeikről
- A házirend nyilvánossága

Az egyes osztályok a képzés ideje alatt osztálytitkárt választanak, akik társaik gondjait, kéréseit és kérdéseit tolmácsolják az iskolavezetésnek.

Együttműködés a tanulókkal és az iskola egyéb partnereivel

Az iskola, mint közösségi intézmény feladatát akkor tudja sikerrel teljesíteni, ha célkitűzéseit, törekvéseit igyekszik minél szélesebb körben megismertetni. Ezért elengedhetetlen, hogy az iskola „nyitott” intézményként működjön, és sokoldalú kapcsolatot építsen ki a különböző intézményekkel.

A kapcsolattartás formái lehetnek nyílt napok, fogadóórák, ünnepek, rendszerek fórumok stb.

Az iskola rendszeres kapcsolatot épít ki, és tart fent a fenntartóval.

ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- javasoljuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- A helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
környezetismeret	- segélykérés, mentők értesítése
természetismeret	- ájult beteg ellátása - sebellátás - vérzéscsillapítás
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - mozgás-szervrendszer sérülései, teendők
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás

	- égési sérülések - forrázás - szén-monoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás - áramütés okozta sérülések

Osztályfőnöki órák anyaga:

Az általános iskolai osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek felidézése és bővítése: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése
- a kiegyensúlyozott életvitel nélkülözhetetlen eszköz a boldog, sikeres élethez.

3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI FELADATOK

Pedagógiai törekvések

- a testi és lelki egészség harmóniája,
- Gnoti se auton (Ismerd meg önmagad) és megismerheted a világot is, az életkornak megfelelő önismeret, mint az önnevelés alapja, a reális énkép és önismeret kialakítása,
- a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához, fenntartásához szükséges ismeretek, készségek és képességek fejlesztése (empátia, rugalmasság, alkalmazkodóképesség, személyiségtisztelet stb),
- az erkölcsi tudat, a jellem fejlesztése – a felelős döntési képesség kialakítása,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- az új dolgok óvatossággal és kellő kritikával való elfogadása.

Célok

- Az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás területén a tantárgyi struktúrába (hagyományos, ill. nem hagyományos keretek között) minél szélesebb körben legyenek beépítve az egészségnevelés alapelvei.
- A rendszeresség ismeretének, tudatának fejlesztése a sporton keresztül, beépülése a mindennapokba.
- Átfogó egészségfejlesztés keretébe ágyazott drogprevenciós feltételek kialakítása, tanulói pozitív célmeghatározás.
- Olyan egészségszemélet kialakítása, amely során a tanulóknál kialakul az önmagukkal és környezetükkel szembeni érzékenység és felelősségérzet.
- A hagyományos értékrend közvetítése és megerősítése, a családi értékképző folyamatok befolyásolása a lehetséges fórumokon.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

- Egészségszemléletű magatartás kialakítása. Egyéni, aktuális, a felnőtt tanulókat érintő egészségvédelemmel kapcsolatos gondolatok kiscsoportos és egyéni megbeszélése.
- A drogstratégia további fejlesztése, s abba mentálhigiénés nevelés integrálása (pozitív értékrend, reális énkép, önbizalom, pozitív önértékelés megvalósítása, döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése).
- Erősíteni kell a tanulóknál a külvilág valós érzékeléséhez és a helyes döntésekhez szükséges készségeket.
- A tanárok kellő tapintattal, odafigyeléssel és maximális differenciálással értelmezzék az optimális szocializáció ellen ható megítéléseket, deviáns értékeket, és megfelelő körülményeket teremtsenek a konszenzus kialakítására a tanár-diák párbeszéd konstruktív tétele érdekében.
- Hová forduljunk, ha egészségünk csorbát szenved? Alapellátás, szakellátás és sürgősségi ellátás ismereteinek bővítése.

E program részeként az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát

- önismeret erősítése, az önelfogadás képességének kialakítása,
- kudarcűrő képesség fejlesztése,
- stressz kezelés fejlesztése,
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- akaraterő fokozása,
- lelki egészségvédelem megerősítése,
- egészség-szemléletű magatartás kialakítása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program.

A felnőttoktatás keretei között nem mérjük a tanulók fizikai állapotát, edzettségét.
A felnőttoktatási kerettanterv sem említi ezt a kötelezettséget.

4. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

Iskolánk környezeti hitvallása

- A környezeti nevelés célja a tanulók ösztönzése saját élő és élettelen környezetük megismerésére, alakítására, védelmére, a környezetet károsító jelenségek felismerésére, az azok elleni tudatos fellépésre.
- A szemléletformáló, alapozó környezeti ismereteket a középiskola minden területe tekintse feladatának.
- Az intézményünk helyi adottságait kihasználva környezetünk minél jobb megismerése, a környezet védelme szervesen épüljön be a helyi tantervbe.
- Az ismereti háttér átadása mellett a környezeti nevelésünk főként személyiségfejlesztő feladat az értékrendszer és magatartás fejlesztésén keresztül.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

- Az életminőség jobbítása csak a jövő tervezésével és az életút tudatos építésével valósulhat meg.
- A környezeti tudatosság fokozása, annak felismerése, hogy a gazdasági, társadalmi, politikai és az ökológiai jelenségek kölcsönhatásban vannak mind a globális, mind a regionális környezetben.
- A környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudás, ismeretek, értékek, attitűdök és készségek megszerzésének biztosítása.
- Az egyének, csoportok és a társadalom egészének az egészséggel, környezettel kapcsolatos új típusú magatartási és életviteli mintáinak bemutatása, elfogadtatása.
- A környezetvédelmi problémák felismerése, az ezzel kapcsolatos elemző és értékelő képességek, a megfelelő cselekvési attitűdök fejlesztése.
- Az európai magatartásmintákhoz és civilizációs értékekhez szorosan kötődő képességek megteremtése, az egyén cselekvési lehetőségeinek megismerése.

Pedagógiai célok

- a környezeti problémák iránti érzékenység,
- tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,

- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata,
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése,
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása,
- környezetbarát fogyasztás.

5. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE

Ha a tanuló tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évismétléssel folytathatja.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehet meghatározni, vagy a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanévösszevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A tanulmányok alatti vizsga lehet

- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- javítóvizsga,
- pótló vizsga.

Érinti az intézmény valamennyi tanulóját,

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- aki különbözeti, pótló vizsgára jelentkezik.

Érinti *továbbá* az intézmény nevelőtestületének tagjait és a vizsgabizottság megbízott tagjait.

Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tenni, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja

- az elméleti tanítási órák ötven százalékát,
- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,

- akinek engedélyezték, hogy két vagy több tanév egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

A tanulónak az év végén az egész év anyagából kell vizsgázni, ha nem tett félévkor féléves osztályozó vizsgát. Az osztályozóvizsgán a tanulónak a megadott témakörökből kell számot adni.

Osztályozóvizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.

A vizsgarészek arányai (írásbeli-szóbeli) a mindenkor közép szintű érettségivel megegyező: a vizsga összértékének kétharmadát az írásbeli, egyharmadát a szóbeli adja, így alakul ki a végleges osztályzat.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki

- tanulói jogviszony átvétellel való létesítéshez más iskolatípusból kéri felvételét olyan tantárgyból vagy tantárgyrészből, amelyet az iskola megkezdeni kívánt évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek,

- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében. Különbözeti vizsga egy vizsganapon legfeljebb három tantárgyból tehető. Nem tehető különbözeti vizsga a gyakorlati képzésbe tartozó tantárgyakból. A vizsga követelményeit a tantárgyat tanító szaktanárok jelölik ki.

Eljárás tekintetében a különbözeti vizsga minden tekintetben megegyezik az egyéb tanulmányok alatti vizsgákkal. A különbözeti vizsga formája: a tantárgy jellegétől függően írásbeli vagy szóbeli, vagy mindkettő, ill. gyakorlati részből áll.

a különbözeti vizsgákra az érettségiig vizsgaidőszakot kell kijelölni. Az érettségire bocsátás feltétele a vizsgák megléte.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tesz az a tanuló, aki

- a tanév végén – (maximum 3 tantárgyból) – elégtelen osztályzatot kapott.
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, illetve az előírt időpontig a vizsgát nem tette le,
- az osztályozó, pótló vizsga követelményeinek nem felelt meg.
- a javító vizsgán számon kért ismeretek a tanmenet teljes anyagát felölelik
- a vizsgázó javítóvizsgát az intézmény vezetője által meghatározott időpontban, augusztus 15-től 31-ig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsgán számon kért ismeretek: adott tanév tanmenetében megfogalmazott teljes tananyagot felölelik. A tantárgyi követelményeket a szaktanárok jelölik ki.

A javítóvizsga formája: A javítóvizsga a tantárgy jellegétől függően írásbeli, vagy szóbeli, vagy gyakorlati részből, ill. mindkettőből vagy mindháromból áll.

Pótlóvizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből, ha önhibáján kívül nem tudta teljesíteni az osztályozó- vagy a javítóvizsga követelményeit.

Az egyes tanulmányok alatti vizsgák értékelési rendje

Minden vizsga értékelése azonos az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével és értékelési rendjével.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- írásbeli vizsga
- szóbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

Vizsgaidőszakok

- javítóvizsga, pótló vizsga: augusztus 15. – augusztus 31. közötti időszakban
- osztályozó vizsga: a tanév rendjében meghatározott időszakokban
- különbözeti vizsga: szervezhető annak a tanévnek a végéig, amelyben a tanuló felvétele történt.

Szóbeli vizsgák rendje

A vizsgabizottság tagjainak száma legalább 3. A szóbeli vizsgán a tanulók 3-6 fős csoportokban vizsgáznak. A tanuló a kérdező tanár által kiadott kérdések megválaszolására 30 perc felkészülési időt kap, kivéve az idegen nyelveket. Ezt követően válaszát legfeljebb 15 percben önállóan fejti ki. Megkezdett vizsga nem szakítható meg. A szóbeli vizsgán a vizsga tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és amennyiben szükséges – önállóan kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletet önhibájából nem tudja folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önállóan a feleletet önhibájából nem tudta folytatni, vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során csak ezekben az esetekben szakítható félbe.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.

A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

A szóbeli vizsgák nyilvánosak, de a megtekintési szándékot legkésőbb a vizsganap előtti munkanapon írásban jelezni kell az igazgatóságon és az csak akkor engedélyezhető, ha azzal a vizsgázó is egyetért.

Írásbeli vizsgák rendje

A vizsgateremben az ülésrendet a felügyelő tanár jegyzőkönyvben rögzíti. A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát kék vagy fekete golyóstollal kell elkészíteni. Az íróeszközökről a tanulók maguk gondoskodnak.

A vizsgák helye, ideje és magatartás szabályai

A vizsgák az iskola épületében az intézményvezető által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak.

A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illően öltözni.

A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek, és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg. A dolgozat írásához csak a dolgozaton feltüntetett segédeszközök használhatók.

A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság tagjait az intézményvezető bízta meg feladatuk ellátásával, melyről a vizsgát megelőzően legalább egy héttel írásban értesíti az érintetteket.

Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el.

A vizsgarészek aránya

A vizsgarészek arányai a a mindenkori középszintű érettségivel megegyezők.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátjai

Elvek

- A házi feladat az elsajátított ismeretek elmélyítését szolgálja.
- Visszajelző szerepét komolyan véve szükség esetén további elmélyítésre kerítünk sort az órán.

- Az újonnan belépő tárgyak esetén mindig előzze meg a megfelelő tanulási módszerek ki- alakítása, így biztosítva a hatékony felkészülést.

Kivételek

- A hosszabb memoriterek tanulására szánt időt, de ezek számonkérésének időpontját legalább a számonkérés előtt egy héttel közölni kell.
- A kötelező olvasmányok elolvasására a terjedelemtől függően elégséges időt kell adni, ezek számonkérésének hozzávetőleges időpontját az adott félév elején, legkésőbb a számonkérés előtt egy hónappal közölni kell.

Sajátosságok

1. A betegségből visszatérő tanuló kapjon haladékot a tananyag pótlására, távolléte miatt hiányt ne szenvedjen. Egyéb okból távollévő tanulóknak előre kell egyeztetnie a pótlást.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

1. Legyen egységes, egyszerű, áttekinthető.
2. Legyen differenciált, személyre szóló, a tanuló képességeit tükröző.
3. Legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő.
4. Jelezze a sikert és a kudarcot egyaránt.
5. Preferálja a szorgalmat és a tehetséget.
6. Jelezze a tanuló számára helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára.
7. Legyen kompatibilis a közoktatás egészével.
8. A kialakított követelményeket valamennyi érdekelt ismerje előre és közösen fogadjuk el.

Számonkérések és értékelésük

A számonkérések formái:

- szóbeli felelet (a tanulók tanóra keretében történő szóbeli számonkérése, a tanár előzetes be- jelentése nélkül)
- röpdolgozat (az osztály nem rendszeres, rövid időtartamú, írásbeli számonkérése, előzetes bejelentés nélkül)
- írásbeli felelet (egy- egy tanuló írásbeli felelete a tanóra keretében, előzetes bejelentés nélkül)

- teszt (az írásbeli dolgozat egyik formája, mely nem tartalmaz esszé jellegű kérdéseket, tartható előzetes bejelentés nélkül)
- feladatlap (az írásbeli számonkérés egyik formája, előzetes bejelentéssel)
- témazáró dolgozat (egy-egy adott témakör számonkérése, előzetes bejelentéssel)
- kis érettségi, a tanulók a 10. évfolyam végén az érettségi mintájára szervezett vizsgán vesznek részt, amelynek érdemjegye súlyozottan számít (két témazáró jegynek felel meg) az év végi osztályzatba. A kis érettségi megismétlésére nincs lehetőség, a hiányzó tanulók kötelesek bepótolni
- házi dolgozat (a szaktanár által kijelölt témából készített otthoni dolgozat)
- egyéb szorgalmi feladatok

Az iskolai írásbeli beszámoltatások

1. Az iskolai nevelő és oktató munka elengedhetetlen területe a tanulók munkájának ellenőrzése és értékelése.
2. Az előírt követelmények teljesítését az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók írásbeli felelete alapján ellenőrzik.
3. A tanulók tantárgyak ellenőrzésénél folyamatosan a pedagógus által meghatározott formában és időpontban írásbeli és szóbeli beszámolóban tesznek tanúbizonyságot tudásukról.
4. Az értékelési szempontokat a tantestület minden pedagógusa egységesen ismerteti a tanulókkal a tanév kezdetén.
5. A szóbeli számonkérések alkalmából szerzett érdemjegyet a tanulóval minden esetben az értékelés pillanatában közölni kell.
6. Az írásbeli számonkéréseket a megírásukat követő két héten belül értékelni kell, az eredményt a tanulókkal közölni kell.
7. Ha tanuló első vagy második féléve elégtelen, akkor év végén legfeljebb közepes érdemjegyet kaphat.

Iskolánk működését az idevonatkozó dokumentumok határozzák meg.

Irányadó az iskola belső ellenőrzési terve. A belső ellenőrzésben az iskolavezetés végig az általuk, illetve a fenntartó által felkért személyek vesznek részt.

A pedagógiai – ellenőrzés szinterei

A nevelő-oktató munka eredményességének ellenőrzése:

Tanítás-tanulás folyamata, feltételrendszere

Tanulói teljesítmények

A tanulók neveltségi szintje

Tanulói attitűdök

A nevelők tevékenységének eredményessége

Dokumentumok (pl. tanmenetek) ellenőrzése

Taneszköz, tankönyv kiválasztása

Minőségfejlesztés:

Tanulói szokásrendszer

Értékelés

Mérések, vizsgálatok

Partneri elégedettség mérése

Pedagógiai attitűdök, módszerek, eljárások:

szociális érzékenység, empátia, bánásmód

Pozitív értékelés

Az ellenőrzésben a következő szempontokat tartjuk irányadónak:

- legyen tényyszerű, objektív
- legyen folyamatos, tervezett
- tartsa tiszteletben a pedagógiai önállóságot
- kövesse az iskolai nevelés sajátos menetét
- terjedjen ki az iskola egész működésére
- legyen nyílt és demokratikus

A tanulók munkájának ellenőrzése:

Végzik az iskola pedagógusai, valamint megbízás alapján szakértők

Területei:

- a tanulók értékválasztása, jellemvonása
- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintje
- az osztályközösségben végzett tevékenység
- viselkedés, magatartás

A tanulmányi munka értékelése

Alapelvek

- sokoldalú, tervezett legyen
- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtartó fegyelmező jellegű
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- ismert legyen a követelményrendszer tanév, szülő és diák előtt

Alapelveink megvalósulásának érdekében a tanév elején a követelményeket tantárgyakra, esetleg témákra lebontva világosan megfogalmazzuk és a tanulók tudomására hozzuk. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az órai írásbeli felelet (röpdolgozat, írásbeli dolgozat)

A tanárnak lehetősége van arra, hogy felelet értékű röpdolgozatot, írásbeli dolgozatot írasson. A röpdolgozat kidolgozásánál a rendelkezésre álló idő maximum 30 perc, írásbeli dolgozatnál 45 perc lehet. A röpdolgozat célja, hogy a diákokat rendszeres tanulásra szoktassa, valamint az, hogy a tanár a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb ismeretek elsajátításának szintjéről, és a továbbhaladás lehetőségéről tájékozódhasson.

A röpdolgozatot és az írásbeli dolgozatot nem szükséges előre bejelenteni. A naplóba az érdemjegy bekerül, értéke azonos a szóbeli felelet értékével.

A témazáró dolgozat:

A témazáró dolgozat a tanulóknak egy nagyobb témakör végére kialakuló tudását méri fel. A tanár törekedjék annyi témazáró dolgozatot íratni, ahány nagyobb témát a haladási terv (ütemterv) szerint megtanított.

Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól alaposabb szintű felkészültséget igényel, a tanár a témazárót nem íratthatja meg váratlanul.

A dolgozat időpontjának kitűzésekor az alábbi előírásokat kell betartania:

1. Az osztály egy napon nem írhat kettőnél több témazáró dolgozatot.
2. A dolgozatírás időpontját a tanár egy héttel korábban köteles a diákokkal közölni.

A megírt dolgozatokat a tanárnak a megírást követő 10 munkanapon belül kijavítva és értékelve (osztályozva) ki kell adni. Az osztályzatot a diák kérésére szóban is köteles indokolni.

Ha a tanár – saját hibájából – 10 munkanapon kívül adja ki a kijavított dolgozatokat, az azokra adott érdemjegyek elévülnek, azokat a tanár a naplóba nem írhatja be, az év végi osztályzat megállapításánál sem veheti figyelembe. Az elévülés után a diákoknak joga van kérni az eredményeket, beírásuk után azok nem módosíthatók (törlés).

Érdemjegy

A közoktatás egészéhez való illeszkedés a kialakult szokások miatt, tovább mert az esetek egy jelentős részében magunk is fontosnak tartjuk az eredményértékelést, a számszerűsítést, megtartjuk az ötfokozatú osztályozást.

A tantárgyblokkok, osztályozott tevékenységek követelményeit év elején előre közöljük a tanulókkal és szülőkkel. Meghatározzuk az adott tevékenység elégséges szintjét, azaz a követelménymínimumot is. Ennek formája a folyamatot, rendszeres szóbeli és írásbeli számonkérés, melyre a tanuló érdemjegyet kap. Az ASZI-ban az érdemjegy minden esetben értékel és nem fegyelmez.

Az a tanuló, aki egy tantárgyból nem felel meg, lehetőséget kaphat arra, hogy a későbbiekben – a tantestülettel egyeztetett időpontban – levizsgázhasson.

A magatartás értékelése

Megfelelés az iskolai követelményeknek:

- házirend, iskolai követelmények ismerete, betartása
- szükség esetén aktív kiállás a rendbontókkal szemben betartása

A közösséghez és annak tagjaihoz való viszony:

- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában
- segítőkészség a problémák feltárásában és megoldásában

Megfelelés az általános viselkedési normáknak megfelelően

- udvarias, figyelmes viselkedés és kulturált hangnem minden körülmények között

A szorgalom értékelése

Az oktató munka hatékonyságának elengedhetetlen feltétel az egyenleges teljesítmény megkövetelése.

Motiváltság:

- a tudás megszerzésének igénye
- az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény

A tanulási folyamat:

- jó idő és munkaszervezés
- kötelességtudó, pontos megbízható, önálló munkavégzés
- fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység

A képzési idő és jellege

Négyosztályos képzésünk keretein belül, szeretnénk egyfelől lehetőséget biztosítani azok számára, akik az általános iskolai képzés után gimnáziumi keretek között akarnak felkészülni a felsőoktatásban való tanulásra.

A képzés során elsőbbséget élvez a rendszerező képesség kifejlesztése, amely az addig megtanultak elhelyezésére, rendszerezésére irányul. Ebben az életszakaszban fontosnak tartjuk a megtanult ismeretek alkalmazását, ennek a képességnek a kifejlesztését.

Négyosztályos képzésünkben a következő feladatokat és célokat kívánjuk megvalósítani: Átfogó folyamatokat átlátó ismereteket közvetíteni, erre irányuló feladatokat gyakoroltatni minden tantárgy keretein belül.

A képzés első két évében lehetőséget biztosítunk a továbbtanulás szempontjából kiemelten fontos tantárgyak tanulásának emelt óraszámában, illetve fakultációs formában.

Megfogalmazott célunk közé tartozik a sikeres érettségi vizsga, amely a felsőoktatás kapuját jelenti, ezért lehetővé válik az érettségi vizsga előrehozása is.

A 9-10 évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A gimnázium kilencedik-tizedik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmak elsajátítása, az önálló tananyag feldolgozási képesség elmélyítése.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

A 11-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A két utolsó évfolyamon az elsődleges cél a tanulók felkészítése a továbbtanulásra, a pályaválasztásra.

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Iskolánkban magasabb évfolyamra léphetnek azok a tanulók,

- akik megfelelnek az előző évfolyamon tanult tantárgyak helyi tantervében meghatározott tantárgyi követelményeknek,
- akiknek a teljesítményét az esetleges osztályozóvizsga vagy különböző vizsgabizottsága megfelelőnek ítéli,

- akiről a tanév végén szervezett osztályozó konferencián a anvelőtestület ellenkező értelmű döntést nem hoz
- aki ellen nincs kizáró értelmű fegyelmi határozat vagy fegyelmi büntetés,
- akinek egyetlen tantárgyból sincs év végi elégtelen osztályzata, vagy
- év végén három, vagy annál kevesebb tárgyból minősítették teljesítményét elégtelenre, és ezt a minősítést mindegyik esetben a javítóvizsgán minimum elégségesre javította.
- aki az intézményvezetőjének engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítette.

6. HELYI TANTERV

A felnőttek gimnáziumának 9-12. évfolyamok feladata olyan ismeretek és képességek nyújtása, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (általános iskolai, illetve megszakított középiskolai) tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek eredményeit. A felnőttek gimnáziuma megteremti az érettségi, a középfokra alapozott szakképzés, a felsőfokú továbbtanulás, a munkaerőpiacon történő eredményesebb elhelyezkedés, illetve a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségét.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmi, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik

- a kommunikációs és a tanulási képességeket,
- az egész életen át tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében.
- Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére.
- Lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására, a különböző forrású hátrányok ledolgozására.
- Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A kerettantervek hangsúlyt helyeznek arra, hogy a középfokú tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszenek a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására, különös tekintettel az érettségre, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek középiskolái kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

A programban az egyes tantárgyak tanítása során a megújított Nemzeti alaptanterv (Nat) tartalmait kell szem előtt tartani.

a) A kommunikációs kompetenciák kialakításának és fejlesztésének az a célja, hogy az egyes tantárgyak tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon (és az iskolán kívüli kapcsolatokban) a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre, az emberi kapcsolatok kommunikáción keresztül történő alakítására. A fejlesztés során figyelembe kell venni

- egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,
- másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz.

A program újdonsága, hogy bár nem azonos óraszám, de felnőttek is két idegen nyelvet tanulnak.

b) A digitális kompetenciák fejlesztésével olyan értékrendet közvetítünk, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanulók számára a 4-8. évfolyamon már elindult ennek a területnek a fejlesztése, ezért a tervezés során

- egyrészt figyelembe kell venni a korábban már tanított tartalmi elemeket és ezekre építve kell a programot szerveznie,
- másrészt azok számára, akik korábban különböző okok miatt ilyen képzésben nem részesültek, célszerű a korábbi ismeretanyagot beépítve kidolgozni a programot.

c) A matematikai, gondolkodási kompetenciák kialakításának és fejlesztésnek az a célja, hogy az iskolai és az iskolán kívüli világban a (felnőtt)tanulók a tanult ismeretek szintetizálásával és gyakorlati alkalmazásával képesek legyenek megoldani minden olyan feladatot, amely hozzájárulhat a sikeres életpálya megvalósításához. Emellett a célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszer alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét és érdeklődését s végül segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A fejlesztés során figyelembe kell venni

- egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,
- másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz.

d) A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének a legfontosabb célja az, hogy a tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerezzen tapasztalatot a csoporttagokkal (családtagokkal, barátokkal, munkatársakkal) tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

e) A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A cél, hogy a (felnőtt)tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödjön a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkájára vonatkozó igényességhez, saját (és családja) életvitelének aktív alakításához, fejlesztéséhez.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása.

Tantárgyi rendszer

A tantárgyi szerkezetben a hagyományos közismereti tárgyak mellett újdonságként jelenik meg

- a második idegen nyelv. A kibővített nyelvtanulás célja egyrészt a felsőfokú tanulmányokra történő előkészítés, másrészt esélynövelés a munkaerőpiaci szerepvállaláshoz.
- Folytatódik a (felnőtt) tanulók ismeretbővítése a művészeti ágakkal kapcsolatban (Művészetek)
- és választható programként új elemként, önálló tantárgyként iktattuk a programba a dráma és színház, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyakat, amelyekben a tartalmi elemek kialakításánál figyelembe vesszük a felnőtt tanulók élethelyzetét/életkorát.

A tantárgyi követelmények – szem előtt tartva az iskolafokozat elsődleges feladatát, az érettségi követelmények teljesítésére történő felkészítést – megegyeznek mindazokkal, amelyeket a Nat és a nappali tagozatok számára készült kerettantervek megfogalmaznak. A program tantárgyi szerkezete a Nat szabályozásnak megfelel.

Kivételt képez a testnevelés tantárgy, amelyen a felnőtt tanulónak nem kell részt vennie, és az iskolának nem kell ezt biztosítani a köznevelési törvény 60.§ (9) c) pontja alapján.

Tantárgyi struktúra az esti tagozatos gimnázium 9-12. évfolyam számára

Tervezési időkeret: 9-11. évfolyam 36 hét. 12. évfolyam 32 hét

Tantárgyak	Évfolyam / óraszámok	Évfolyam / óraszámok	Évfolyam / óraszámok	Évfolyam / óraszámok
	9.	10.	11.	12.
Munkarendek	Esti	Esti	Esti	Esti
Magyar nyelv és irodalom	3 (108 óra)	3 (108 óra)	3	3
Matematika	3 (108 óra)	3 (108 óra)	3	3
Történelem	2 (72 óra)	2 (72 óra)	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1 (36 óra)	1 (36 óra)		
Fizika	1 (36 óra)	1 (36 óra)		
Földrajz	1 (36 óra)	1 (36 óra)		
Biológia	1 (36 óra)	1 (36 óra)		
I. Idegen nyelv	2 (72 óra)	2 (72 óra)	3	3
II. Idegen nyelv	1 (36 óra)	1 (36 óra)	2	2
Művészetek			0,5	1
Digitális kultúra	1 (36 óra)	1 (36 óra)	0,5	
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház				1
Osztályközösség-építés	1 (36 óra)	1 (36 óra)	1	1
Esti tagozat összes óraszám	17	17	17	17

Az egyes tantárgyak tantervei az 1. számú mellékletben találhatók.

7. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JÓVÁHAGYÁSA

A pedagógiai programot a Szépség-Kultúra Szakképzésért Alapítvány Kuratóriumának egyetértésével jóváhagyom.

Győr, 2023. július 26.

Dr. Némethné Kráz Éva
a kuratórium elnöke

8. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: A tanulmányok alatti vizsgák tartalmi követelményei

Irodalom osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Irodalom javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	50%	50%
A vizsga értékelése	közepes (3)	80-100%
	elégséges (2)	40-79%
	elégtelen (1)	0-39%

*Írásbeli: feladatsor részei: az adott évfolyam anyagából, előzőleg kiadott szempontsorról segítve. Az írásbeli teszt a kötelező olvasmányok olvasatellenőrzését is szolgálja.

** : 12 tétel az évfolyam anyagából. A vizsgázó által leadott memoriterek közül a vizsgáztatók választanak a felelet megkezdésekor.

Az elégséges csak akkor adható meg, ha egyik vizsgarészből sem teljesít kevesebbet 25%-nál a vizsgázó.

Magyar nyelv és irodalom különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	120 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	50%	50%
A vizsga értékelése	sikeres	60-100%
	sikertelen	0-59%

*Írásbeli: feladatsor részei: az adott évfolyam emelt szintű többletanyagából, előzőleg kiadott szempontsorral segítve. Az írásbeli része a kötelező olvasmányok olvasatellenőrzését is szolgálja.

**12 tétel az évfolyam többletanyagából. A vizsgázó által leadott memoriterek közül a vizsgáztatók választanak a felelet megkezdésekor.

A vizsga értékelése

Az értékelés az érettségi gyakorlatához hasonló azzal a különbséggel, hogy külön nyelvtan és irodalom jegyet kap a vizsgázó. Az irodalom jegy az írásbeli tartalmi osztályzatából és a szóbeli irodalom tétel eredményeként, a nyelvtan jegy az írásbeli nyelvi osztályzatából és a szóbeli nyelvtan tétel értékeléséből születik a vizsgáztató tanár döntése szerint.

Az elégséges csak akkor adható meg, ha egyik vizsgarészből sem teljesít kevesebbet 40%-nál a vizsgázó.

Magyar nyelv osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

*Írásbeli feladatsor része: az adott évfolyam helyi tantervben rögzített anyagából és helyesírásból (ez utóbbi akkor is szerepel a tesztben, ha nem tananyag a választott évben).

**12 tétel az évfolyam anyagából, elméleti és gyakorlati feladatrésszel.

A vizsga értékelése

Az elégséges csak akkor adható meg, ha egyik vizsgarészből sem teljesít kevesebbet 25%-nál a vizsgázó.

Magyar nyelv javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	50%	50%
A vizsga értékelése	közepes (3)	80-100%
	elégséges (2)	40-79%
	elégtelen (1)	0-39%

*Írásbeli: feladatsor részei: az adott évfolyam helyi tantervben rögzített anyagából és helyesírásból (ez utóbbi akkor is szerepel a tesztben, ha nem tananyag a választott évben).

**12 tétel az évfolyam anyagából, elméleti és gyakorlati feladatrésszel.

A vizsga értékelése

Az elégséges csak akkor adható meg, ha egyik vizsgarészből sem teljesít kevesebbet 25%-nál a vizsgázó.

Történelem osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Történelem javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	66%	34%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Történelem különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	sikeres	40-100%
	sikertelen	0-39%

Az írásbeli rész mindhárom vizsgatípusnál tesztyszerű és esszé típusú feladatokból áll.

Matematika osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	68-84%
	közepes (3)	50-67%
	elégséges (2)	33-49%
	elégtelen (1)	0-32%

Matematika javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	közepes (3)	80-100%
	elégséges (2)	50-79%
	elégtelen (1)	0-49%

Matematika különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	60-100%
	sikertelen	0-59%

Angol nyelv osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Angol nyelv javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Angol nyelv különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	sikeres	40-100%
	sikertelen	0-39%

Mindhárom vizsga esetében:

- Az írásbeli összetevői: olvasáskészség, nyelvhelyesség, írás (irányított fogalmazás)
- A szóbeli beszélgetés két témakörön belül: az első téma: tanári kérdések alapján, beszélgetés formájában; a második téma: kép alapján történő önálló témakifejtés.

Német nyelv osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Német nyelv javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Német nyelv különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	sikeres	40-100%
	sikertelen	0-39%

Mindhárom vizsga esetében:

- Az írásbeli összetevői: olvasáskészség, nyelvhelyesség, írás (irányított fogalmazás)
- A szóbeli beszélgetés egy témakörön belül.

Biológia osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Biológia javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Biológia különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	50-100%
	sikertelen	0-49%

Állampolgári ismeretek osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Állampolgári ismeretek javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Állampolgári ismeretek különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	50-100%
	sikertelen	0-49%

Művészetek osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Művészetek javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	-	15 perc
Aránya az értékelésnél	50%	50%
A vizsga értékelése	közepes (3)	70-100%
	elégséges (2)	40-69%
	elégtelen (1)	0-39%

Művészetek különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	50-100%
	sikertelen	0-49%

Fizika osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	68-84%
	közepes (3)	50-67%
	elégséges (2)	33-49%
	elégtelen (1)	0-32%

Fizika javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	közepes (3)	80-100%
	elégséges (2)	50-79%
	elégtelen (1)	0-49%

Fizika különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	60-100%
	sikertelen	0-59%

Földrajz osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Földrajz javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Földrajz különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	sikeres	40-100%
	sikertelen	0-39%

Természettudomány osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Természettudomány javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Természettudomány különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	sikeres	40-100%
	sikertelen	0-39%

Az írásbeli rész mindhárom vizsgatípusnál tesztyszerű és esszé típusú feladatokból áll.

Digitális kultúra osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	90-100%
	jó (4)	76-89%
	közepes (3)	61-75%
	elégséges (2)	51-60%
	elégtelen (1)	0-50%

Digitális kultúra javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	67-80%	20-33%
A vizsga értékelése	közepes (3)	76-100%
	elégséges (2)	51-75%
	elégtelen (1)	0-50%

*konkrét értéke a vizsga megkezdésekor kerül kihirdetésre.

Mindkét vizsga esetén a szóbeli a tanév tananyagából egy összetett, két kérdést tartalmazó feladat.

Kémia osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	85-100%
	jó (4)	70-84%
	közepes (3)	55-69%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Kémia javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	közepes (3)	70-100%
	elégséges (2)	40-69%
	elégtelen (1)	0-39%

Kémia különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	50-100%
	sikertelen	0-49%

Dráma és színház osztályozó vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	15 perc
Aránya az értékelésnél	60%	40%
A vizsga értékelése	jeles (5)	80-100%
	jó (4)	60-79%
	közepes (3)	40-59%
	elégséges (2)	25-24%
	elégtelen (1)	0-39%

Dráma és színház javító vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	45 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	közepes (3)	55-100%
	elégséges (2)	40-54%
	elégtelen (1)	0-39%

Dráma és színház különbözeti vizsga		
	Írásbeli rész	Szóbeli rész
Időtartam	60 perc	-
Aránya az értékelésnél	100%	-
A vizsga értékelése	sikeres	50-100%
	sikertelen	0-49%

2.számú melléklet: Az érettségi tantárgyak vizsgakövetelményei

2. TANESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

A kompetencia alapú oktatás olyan tananyagszervezési-módszertani megoldásokat követel meg, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulókat bevonjuk a tudás- és készségelsajátítási folyamatba, azaz erős hangsúlyt kap a tevékenység-központúság, a felfedeztető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés. az egyes kompetencia-területek (szövegértés-szövegalkotás, matematikai-logikai, idegen nyelvi, szociális, életviteli és környezeti, életpálya-építési, infokommunikációs technológiák) fejlesztése természetesen más és más módszereket, technikákat követel meg. A legjellemzőbb módszerek és munkaformák az egyes kompetenciák fejlesztésében a felfedezés, a kutatás, a megbeszélés, a vita, a dráma, a játék, a páros és csoportmunka, a projektmunka, a terepgyakorlat, az IKT alkalmazása lehetnek.

A taneszközök kiválasztásának szempontjai:

- tartalmában képviseljen korszerű tudományszemléletet
- feleljen meg a tantervi céloknak és az érettségi követelményeknek
- minél teljesebben ölelje fel a célzott tanév(ek) tananyagát
- nyelvezetében legyen közérthető, lehetőség szerint feleljen meg a tanulók életkori
- sajátosságainak, műveltségi szintjének
- didaktikai apparátusa legyen alkalmas a képesség- és készségfejlesztésre

Tankönyvek

A kiadott tankönyvjegyzékben szereplő, valamint az iskola pedagógusai, és az iskola által felkért szaktekintélyek által készített, kiadott és terjesztett, valamint a hasonló típusú iskolák által hozzáférhetővé tett tanulási segédleteket, taneszközöket alkalmazzuk.

Véleményt alkothatnak a javaslatokról a tanulók is. Ezt a jogukat gyakorolhatják előzetesen vagy utólag.

A kiválasztásnál feltétlenül figyelembe kell venni, hogy a taneszközök megfelelnek-e az iskola pedagógiai programjának, az alkalmazott módszereknek, valamint a tanulók életkori sajátosságainak.

Tilos indokolatlanul drága taneszközt a tanulókkal beszereztetni!

A tankönyvek, taneszközök kiválasztására a tanári közösségek, szaktanárok tesznek javaslatot. a taneszközökkel szemben támasztott tartalmi követelmény, hogy segítség az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott tantárgyi követelmények teljesítését, fejlesztő pedagógiát képviseljenek, differenciált képzést tegyenek lehetővé és – amennyiben lehetséges – többször használatosak legyenek.

Az egyéb taneszközök legyenek összhangban a használt tankönyvekkel.

Fontos szempont a tankönyvek és taneszközök tartóssága minőségi kivitele, valamint az, hogy mennyire korszerű ismereteket tükröznek.

A tankönyv ingyenes igénybevételének biztosítása:

A jogszabály előírásainak megfelelően az iskola minden év november 15-ig felméri, hogy hány tanuló kíván az iskolától – a következő tanítási évben – tankönyvet kölcsönözni. Az iskolába belépő új osztályok tanulói esetében a felmérést a beiratkozás napjáig kell elvégezni.

A felmérés eredményéről az igazgató minden év november 30-ig tájékoztatja a nevelőtestületet, - megalakulása esetén a szülői szervezetet, ill. a szülők képviselőjét – és az iskolai diákönkormányzatot.

Az iskolánk legkésőbb június 10-ig – a helyben szokásos módon – közzé teszi azoknak a tankönyveknek, ajánlott és kötelező olvasmányoknak a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.

**3.számú melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő-
oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke**

HELYISÉGEK

Helyiségek	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
tanterem	3	
szaktanterem	1	
vezetői, - nevelőtestületi szoba	1	
WC	nemenként 1 db	mozgáskorlátozott 1 db

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
1. Tanterem	
tanulói asztalok, székek	létszámnak megfelelő
nevelői asztal, szék	1-1
eszköztároló szekrény	1-1
tábla	1
ruhatároló	létszámnak megfelelő
szeméttároló	1

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató
2. Számítástechnikai terem	
tábla + flipchart	1
számítógépek és tartozékai	tanulónként 1
nyomtató	1
projektor	létszámnak megfelelő
ruhatároló	létszámnak megfelelő
szeméttároló	1

Vezetői iroda és nevelőtestületi szoba	Mennyiségi mutató
íróasztal	létszámnak megfelelő
szék	létszámnak megfelelő
számítógépek és tartozékai	1
fénymásoló- nyomtató	1
ruhatároló	1
szeméttároló	1

KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI

BIOLÓGIA

1. Bevezetés a biológiába

A biológia tudománya

Az élet jellemzői, az élő rendszerek, szerveződési szintek

Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

Szervetlen és szerves alkotóelemek

Az anyagcsere folyamatai

Sejtalkotók (az aukarióta sejtben)

3. Az egyed szerveződési szintje

Nem sejtes rendszerek

Önálló sejtek

Többsejtűség

Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

Homeosztázis

Kültakaró

A mozgás

A táplálkozás

A légzés

Az anyagszállítás

A kiválasztás

A szabályozás

Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

Populáció

Életközösségek (élőhely típusok)

Bioszféra

Ökoszisztéma

Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Molekuláris genetika

Mendeli genetika

Populációgenetika és evolúciós folyamatok

A bioszféra evolúciója

ÉLŐ IDEGEN NYELV

1. Kommunikatív készségek Beszédértés (hallott szöveg értése)
Beszédkészség Szövegértés (olvasott szöveg értése) Íráskészség

Egyéb készségek (stratégiák)

2. Nyelvi kompetencia

3. Témák

1. Személyes vonatkozások, család

2. Ember és társadalom

3. Környezetünk

4. Az iskola

5. A munka világa

6. Életmód

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

8. Utazás, turizmus

9. Tudomány és technika

10. Gazdaság

FIZIKA

1. Mechanika

A dinamika törvényei

Pontszerű és merev testek egyensúlya Mozgások

Munka és energia

Folyadékok és gázok mechanikája

2. Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly Hőtágulás

Összefüggés a gázok állapotjelzői között, A kinetikus gázmodell

Energia megmaradás a hőtani folyamatokban Kalorimetria

Halmazállapot-változások

A termodinamika II. főtétele, A hőterjedés formái

3. Elektromágnesesség

Elektromos mező, az egyenáram

Az időben állandó mágneses mező, Egyenáram mágneses mezője

Az időben változó mágneses mező, Elektromágneses hullámok

4. Optika

A fény, mint elektromágneses hullám

5. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete, Az atom szerkezete

Az atommagban lejátszódó jelenségek, Sugárvédelem

Elemi részek

6. Gravitáció, Csillagászat

A gravitációs mező, Csillagászat

7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

A fizikatörténet fontosabb személyiségei, Elméletek, felfedezések, találmányok

FÖLDRAJZ

1. Térképi ismeretek

A térkép

Tájékozódás a térképen és a térképpel

Távérzékelés és térinformatika

2. Kozmikus környezetünk

A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem

A Nap és kísérői

A Föld és mozgásai

Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

3. A geoszférák földrajza

A kőzetburok

A levegőburok

A vízburok földrajza

A geoszférák kölcsönhatásai

4. A földrajzi övezetesség

A szoláris és a valódi éghajlati övezetek

A vízszintes földrajzi övezetesség

Az egyes övezetek egyedi jellemző

A függőleges földrajzi övezetesség

5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején

A népesség földrajzi jellemzői

Településtípusok, urbanizáció

6. A világgazdaság jellemző folyamatai

A nemzetgazdaságok és a világgazdaság

Integrációs folyamatok

A globalizáció

A monetáris világ

7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában

A Kárpát-medence természet- és társadalom földrajzi sajátosságai

Magyarország természeti adottságai

Magyarország társadalmi jellemzői

A hazai gazdasági fejlődés jellemzői

Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe

A magyarországi régiók földrajzi jellemzői

Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme

Magyarország környezeti állapota

Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

Európa általános természetföldrajzi képe

Európa általános társadalom földrajzi képe

Az Európai Unió

A területi fejlettség különbségei Európában

Kelet-Európa

9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői

A kontinensek általános természet- és társadalom földrajzi képe

Ázsia földrajza

Ausztrália és Óceánia földrajza

A sarkvidék földrajza

Afrika földrajza

Amerika földrajza

10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

A globálissá váló környezetszennyezés és következményei

A demográfiai és urbanizációs válság

Élelmezési válság

A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei

A környezet- és a természetvédelem feladatai

DIGITÁLIS KULTÚRA

1. Információs társadalom

A kommunikáció

A kommunikáció általános modellje

Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek

Információ és társadalom

Az informatika fejlődéstörténete

A modern információs társadalom jellemzői

Informatika és etika

Jogi ismeretek

2. Informatikai alapismeretek – hardver

jelátalakítás és kódolás

Analóg és digitális jelek

Az adat és az adatmennyiség

Bináris számábrázolás

Logikai műveletek

Bináris karakterábrázolás

Bináris kép- és színkódolás

Kép és hang digitalizálás

Tömörített adattárolás

A számítógép felépítése

A Neumann-elvű számítógépek

A számítógép főbb részei és jellemzői

A perifériák típusai és főbb jellemzőik

A számítógép részeinek összekapcsolás és üzembe helyezése

Hálózatok

Munkavédelem és ergonómia

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

Az operációs rendszer és főbb feladatai

az operációs rendszerek részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete

Háttértárak kezelése

Tömörítés

Adatvédelem, adatbiztonság

Kártevők, vírusvédelem

A hálózatok alapvető szolgáltatásai

4. Szövegszerkesztés

A szövegszerkesztő használata

Dokumentum megnyitása, mentése

Szövegbevitel, szövegjavítás

Szövegjavítási funkciók

Keresés és csere

Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés

Nyelvi segédeszközök

Szövegszerkesztési alapok

A dokumentum egységei

Karakterformázás

Bekezdésformázás

Szakaszformázás

Stílusok

Táblázatok és objektumok a szövegben

Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel

Képek és alakzatok beillesztése

Tartalomjegyzék

5. Táblázatkezelés

A táblázatkezelő használata

Táblázat megnyitása, mentése

Adatok bevitele, javítása

A táblázat szerkezete

Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap

Adatok a táblázatokban

Cella tartalma

Számformátumok

Adatok rendezése, kigyűjtése

A cellahivatkozások használata

Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása

Táblázatformázás

Karakter- és cellaformázások

Sor-, oszlop, tartomány beállítások

Oldal beállítások

Diagramok és egyéb objektumok

Diagramok

Objektumok

6. Adatbázis-kezelés

Az adatbázis-kezelés alapfogalmai

Az adatbázis alapfogalmai

Az adatbázis szerkezete és kialakítása

Az adatbázis-kezelés alapl műveletei

Adattípusok

Adatok módosítása, törlése

Adattáblák közötti kapcsolatok

Alapvető adatbázis-kezelési műveletek

Lekérdezések

Számítások végzése

Képernyő és nyomtatási formátumok

Űrlapok és jelentések használata

7. Információs hálózati szolgáltatások

Kommunikáció az interneten

Elektronikus levelezési rendszer használata

Állományok átvitele

Web-szolgáltatás

Keresőrendszerek

Az internet veszélyforrásai

Weblap készítés

Hálózati dokumentumok szerkezete

Weblap készítése weblap- szerkesztővel

Formázási lehetőségek

8. Prezentáció és grafika

Prezentáció

Adatok bevitele és módosítása

Prezentáció elkészítése és formázása

Grafika

Megnyitás, mentés, beszúrás

Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása

Képek feldolgozása, formázása

9. Könyvtárhasználat

Könyvtárak

A könyvtár fogalma

Könyvtártípusok

A könyvtári szolgáltatások

Információ-keresés

Tájékozódás a könyvtárban

Információ-keresési stratégiák

Forráshasználat

Dokumentum-használat

Kézikönyv-használat

Forráskiválasztás

Forrásjelölés

A gyakorlati vizsgán szereplő témakörök:

Szövegszerkesztés (4-es)

Prezentáció, grafika, weblapkészítés (8-as és 7.2-es) Táblázatkezelés (5-ös)

Adatbáziskezelés (6-os)

A szóbeli vizsgán szereplő témakörök:

Információs társadalom (1-es) Információs társadalom (2-es)

Informatikai alapismeretek – szoftver (3-as)

Kommunikáció az interneten (gyakorlati kivitelezéssel) (7.1-es)

Könyvtárhasználat (9-es) könyv, menetrend, térkép)

KÉMIA

1. Az atomok elektronszerkezete

- történeti áttekintés
- atom, elem
- elektronszerkezet
- atomméret

2. A periódusos rendszer

- történeti áttekintés
- periódikus tulajdonságok
- periódikusok, csoportok

3. Kémiai kötések

- elsőrendű kémiai kötések
- másodrendű kémiai kötések kialakulása, jellemzése

4. Ionok és molekulák

- a kialakulás feltételei,
- jelölés,

- összetett ionok
- molekula alakok
- 5. Anyagi halmazok
 - csoportosítás
 - tulajdonságok
 - szerkezet
 - halmazállapot, halmazállapot-változás
- 6. Rácstípusok
 - fémrács
 - ionrács
 - molekularács
 - atomrács
- 7. Többkomponensű rendszerek
 - csoportosítás (diszperz,)
 - oldatok, oldatok jellemzése
- 8. Kémiai átalakulások
 - reakció típusok
 - termokémia
 - reakciókinetika
 - egyensúlyi folyamatok
- 9. Kémiai reakció típusok
 - sav-bázis folyamatok
 - elektron átmenettel járó folyamatok
 - egyesülés – bomlás
- 10. Elektrokémia
 - galvometria,
 - galvánelem
 - elektrolízis
- 11. Hidrogén és nemesgázok

- anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 12. Halogéncsoport elemei és vegyületeik
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 13. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 14. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 15. A szénecsoprt elemei és vegyületeik
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 16. Az s-mező fémei és vegyületei
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 17. Az p mező fémei és vegyületei
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 18. Az d-mező fémei és vegyületei
 - anyagszerkezet, tulajdonságok, reakciók, előfordulás, felhasználás
- 19. A szerves vegyületek általános jellemzői
 - történeti áttekintés
 - molekula szerkezet, izoméria
 - homológ sor
 - reakció típusok
- 20. Szénhidrogének
 - alkánok
 - alkének
 - alkinok
 - aromás szénhidrogének
- 21. Halogéntartalmú szénhidrogének
 - alkilhalogenidek
 - reakciók (addíció, polimerizáció)
 - műanyagok

- környezetvédelem
- 22. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
 - alkoholok, fenolok
 - éterek
 - aldehidek, ketonok
 - karbonsavak
 - észterek
- 23. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
 - aminok
 - amidok
 - aminosavak
 - heterociklusok
- 24. Szénhidrátok
 - monoszacharidok
 - diszacharidok
 - poliszacharidok
- 25. Fehérjék
 - konstitúció
 - térszerkezet
 - kimutatás, reakciók
- 26. Nukleinsavak
 - konstitúció
 - DNS, RNS

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. Magyar nyelv

1. Kommunikáció
2. Ember és nyelvhasználat

3. A magyar nyelv története
4. A nyelvi szintek
5. A szöveg
6. A retorika alapjai
7. Stílus és jelentés
2. Magyar irodalom
 1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
 2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
 3. Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
 4. Művek a világirodalomból
 5. Színház és dráma
 6. Az irodalom határterületei
 7. Regionális kultúra és a határon túli irodalom

MATEMATIKA

Középszinten a mai társadalomban tájékozódni és alkotni tudó ember matematikai ismereteit kell megkövetelni, ami elsősorban a matematikai fogalmak, tételek gyakorlati helyzetekben való ismeretét és alkalmazását jelenti;

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

Halmazelmélet. Logika, logikai műveletek. Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában.

Kombinatorika. Gráfok

2. Számelmélet, algebra

Alapműveletek a természetes számok halmaza számelméleti ismeretek. Osztathóság. Számrendszerek. Racionális és irracionális számok. Valós számok. Hatvány, gyök, logaritmus.

Betűkifejezések, nevezetes azonosságok. Arányosság. Százalékszámítás.

Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek.

Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek. Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek.

Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek. Magasabb fokú egyenletek.

Négyzetgyökös egyenletek. Nem algebrái egyenletek. Abszolút értékes egyenletek.

Exponenciális és logaritmikus egyenletek.

Trigonometrikus egyenletek. Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség rendszerek.

Középértékek, egyenlőtlenségek.

3. Függvények, az analízis elemei

A függvény. Egyváltozós valós függvények. A függvények grafikonja, függvénytranszformációk. A függvények jellemzése. Sorozatok. számtani és mértani sorozatok. Végtelen mértani sor.

Kamatos kamat, járadékszámítás.

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

Elemi geometria. Tételek. A távolságfogalom segítségével definiált pont-halmazok. Geometriai transzformációk. Egybevágósági transzformációk síkban, térben. Hasonlósági transzformációk.

Egyéb transzformációk. Merőleges vetítés. Síkbeli és térbeli alakzatok. Síkbeli alakzatok. Háromszögek. Négyszögek. Sokszögek. Kör. Térbeli alakzatok.

Vektorok síkban és térben.

Trigonometria. Koordinátageometria. Pontok, vektorok. Egyenes. Kör. Parabola. Kerület, terület. Felszín, térfogat.

5. Valószínűség számítás, statisztika

Leíró statisztika. Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése különböző ábrázolásai.

Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók. A valószínűség számítás elemei.

TÖRTÉNELEM

I. Gazdaság, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek

1. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora Magyarországon
2. Az ipari forradalom hullámai és hatásai
3. A kommunista diktatúra a Szovjetunióban

4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában
- II. Népeesség, település, életmód
5. Az érett középkor Nyugat-és Közép-Európában
6. Magyarország a Habsburg Birodalomban a 18. században
7. Kádár-korszak
- III. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
8. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése
9. Az első világháború és következményei
10. Magyarország a II. világháborúban
11. Kétpólusú világ kialakulása
- IV. Politikai berendezkedések a modern korban
12. A felvilágosodás kora
13. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai
14. A fasizmus és a nemzetszocializmus
- V. Politikai intézmények, eszmék, áramlatok
15. Poliszok az ókori Hellaszban
16. Reformáció és katolikus megújulás
17. Magyarország 1848-1867 között
18. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi korszak
- VI. Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek
19. Államalapítás és az Árpád-házi uralkodók kora
20. Felvilágosult abszolutizmus Magyarországon
21. A reformkor
22. A Horthy-korszak

DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

1. A görög dráma (drámai költők felsorolása)
2. Görög színház kialakulása és jellemzői

3. Az angol reneszánsz színház és dráma
4. Shakespeare Rómeó és Júlia drámájának bemutatása
5. Francia Klasszicista dráma
6. Molière Tartuff c. drámájának elemzése
7. A dráma fogalma és sajátossága
8. A groteszk és az abszurd jellemzése, drámai művei felsorolása
9. Örkény István Tóték drámájának elemzése
10. Az abszurd dráma szerkezete és nyelve Samuel Beckett Godot-ra várva című drámájában
11. A romantikus dráma jellemzője hazánkban
12. Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde romantikus dráma jellemzője
13. A magyar színház története
14. A magyar színház kialakulása
15. A magyar színjátszás
16. Katona József: Bánk Bán című művének elemzése
17. Ókori görög drámai írók felsorolása
18. Szophoklész Antigoné művének elemzése
19. Shakespeare Hamlet című drámájának elemzése
20. Egy szabadon választott színházi előadás elemzése
21. Drámajátékos improvizáció
22. Drámai monológ

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A pedagógiai program elfogadása:

A Szépség-Kultúra Gimnázium és Óvoda egységes szerkezetbe foglalt pedagógiai programját a vonatkozó jogszabályi előírások alapján elfogadta.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

A dokumentum a helyben szokásos módon hozzáférhető, valamint megtekinthető az iskola honlapján

Győr, 2025. július 23.

A pedagógiai programot elfogadta és jóváhagyta:

Fenntartó

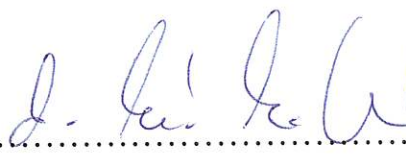
Dr. Némethné Kráz Éva Irén

Szépség-Kultúra
Szakképzésért Alapítvány
9024 Győr, Csokonai u. 23/B
P.k.60.052/2003.
Adószám: 18980763-1-08

Intézményvezető

Dr. Molnárné Móricz Virág

SZÉPSÉG-KULTÚRA
GIMNÁZIUM ÉS ÓVODA
E/2020/000178
9024 Győr, Csokonai út 23/b.
9025 Győr, Kossuth u. 148.
Adószám: 18017434-1-08

Óvodai nevelőtestület részéről

Gimnáziumi nevelőtestület részéről

